

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA LESNICKÁ A DŘEVAŘSKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Analýza metod oceňování trofejí zvěře
(Analysis methods for valuing trophy game)**

Vedoucí práce: Doc. Ing. Vladimír Hanzal, Csc.

Autor práce: Jakub Novotný

2014

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra myslivosti a lesnické zoologie

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Novotný Jakub

Provoz a řízení myslivosti

Název práce

Analýza metod oceňování trofejí zvěře

Anglický název

Analysis methods for valuing trophy game

Cíle práce

Cílem práce je provést rozsáhlou rešerši a srovnání používaných metod oceňování trofejí zvěře.

Metodika

Při zpracování práce vycházejte z pravidel pro zpracování bakalářské práce.

V práci se zaměřte zejména na:

- zpracování přehledu jednotlivých metod oceňování trofejí zvěře a popsání historie jejich vzniku
- podrobnou charakteristiku jednotlivých metod oceňování trofejí se zdůrazněním jejich filosofického aspektu
- popis společenského a komerčního významu jednotlivých metod
- vyslovení názoru na směry vývoje oceňování trofejí ulovené zvěře

Harmonogram zpracování

Přehled jednotlivých metod oceňování trofejí zvěře a popsání historie jejich vzniku předložte v elektronické podobě do konce srpna 2012 a vytištěný strukturovaný rukopis práce předložte do 31.1.2013.

Po splnění stanovené povinnosti bude v příslušném semestru udělen zápočet za bakalářskou práci.

Rozsah textové části

Přibližně 30 str.

Klíčová slova

Zvěř, trofeje zvěře, metody oceňování

Doporučené zdroje informací

Hromas, J.: Nejsilnější světové trofeje. Matice lesnická, s.r.o., Písek 1998, 260 s.
Klusák, K.: Hodnocení loveckých trofejí zvěře z celého světa. SUCZE55 , 156 s. ISBN: 80-903104-0-0
Vach, M. a kol.: Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích. Silvestris 2010, 551 s. ISBN 978-80-901775-6-7
SCI RECORD BOOK OF TROPHY ANIMALS, Edition XII, 2009 Tucson, 2 volumes, 724 and 751 pp, profuse color photos and maps, coated paper ISBN: 1-57157-5CI-2

Vedoucí práce

Hanzal Vladimír, doc. Ing., CSc.

Termín odevzdání

duben 2014

Elektronicky schváleno dne 26.10.2012

Ing. Vlastimil Hart, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26.10.2012

prof. Ing. Marek Turčáni, Ph.D.

Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Analýza metod oceňování trofejí zvěře“ vypracoval samostatně a použil jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Praze dne

.....
Jakub Novotný

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce Doc. Ing. Vladimíru Hanzalovi, Csc., za konzultaci, poskytnutí odborné literatury a cenné rady při zpracování mé práce. Dále děkuji své rodině a opravdu velké děkování patří mé manželce, která to se mnou vydržela, po celou dobu psaní práce a své mámě za konzultaci ohledně gramatiky.

Abstrakt

V této bakalářské práci s názvem Analýza metod oceňování trofejí zvěře, je snaha o porovnání existujících metod pro hodnocení trofejí, jak ze strany společenské, tak ze strany komerční. V práci je zachycena historie vývoje jednotlivých metod až do dnešní doby, včetně jejich podrobné charakteristiky.

Cílem práce je porovnání jednotlivých metod používaných při oceňování trofejí zvěře.

Klíčová slova:

Zvěř; trofeje zvěře; metody oceňování

Abstract

The following bachelor article called “Analysis of the value of game trophies”, compares the existing methods of trophy evaluation, including the social and commercial aspects. The article explores the history and evolution of specific methods through to current times, including detailed characteristics.

The aim of the article is the comparison of individual methods used in the valuation of trophies.

Key words:

Game; game trophies; valuation methods

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Cíl bakalářské práce	2
3. Literární přehled.....	3
3.1. Vývoj hodnocení trofejí zvěře.....	3
3.1.1. Myslivecké výstavy.....	3
3.1.2. První světová zmínka o hodnotitelských metodách – Metoda Rowland Ward systém	5
3.1.3. První zmínky o hodnotitelských metodách v Evropě	5
3.1.4. První zmínky o hodnotitelských metodách v českých zemích.....	6
3.1.5. Metoda Conseil International de la Chasse (CIC).....	6
3.1.6. Metoda Boone and Crockett Club (B&C).....	8
3.1.7. Metoda Safari Club International (S. C. I.).....	8
3.1.8. Metoda Thompson B. Temple Systém (TT).....	9
3.1.9. Metoda Confederation of Hunter’s Associations od South Africa (CHASA).....	9
3.1.10. Douglasova metoda – Douglas Score Systém (DSS).....	9
3.1.11. Metoda Burkett Trophy Game Records of the World (B.T.G.R.W.).....	10
3.1.12. Metoda Pope&Young Club	10
3.1.13. Metoda Buckmasters Trophy Record.....	11
3.1.14. Registry a katalogy loveckých trofejí	11
4. Charakteristika metod	14
4.1 Metoda Rowland Ward Systém.....	14
4.2 Metoda Conseil International de la Chasse (CIC).....	14
4.3 Metoda Boone and Crockett Club (B&C).....	15
4.4 Metoda Safari Club International (S. C. I.).....	16
4.5 Metoda Thompson B. Temple Systém (TT).....	19

4.6 Metoda Confederation of Hunter's Associations of South Africa (CHASA)	19
4.7 Douglasova metoda – Douglas Score Systém (DSS).....	20
4.8 Metoda Burkett Trophy Game Records of the World (B.T.G.R.W.).....	20
4.9 Metoda Pope&Young Club	20
4.10 Metoda Buckmasters Trophy Record.....	21
5. Porovnání metod	26
6. Společenský a komerční význam	27
7. Závěr	28
8. Seznam literatury	29
9. Přílohy.....	33
9.1. Rowland Ward systém.....	33
9.2. Metoda Conseil International de la Chasse (CIC).....	35
9.3. Metoda Boone and Crockett Club (B&C).....	36
9.4. Safari Club International (S.C.I.)	38
9.5. Metoda Thompson B. Temple Systém (TT).....	40
9.6. Metoda Confederation of Hunter's Associations od South Africa (CHASA).....	42
9.7. Douglasova metoda – Douglas Score Systém (DSS).....	44
9.8. Metoda Burkett Trophy Game Records of the World (B.T.G.R.W.).....	45
9.9. Metoda Pope&Young Club	52
10. Loga metod.....	53

1. Úvod

Mnoho lidí si představuje pod pojmem trofej zvěře pouze paroží, rohy nanejvýš kůži z medvěda. Ale co je vlastně trofej a jaké faktory hrají roli při velikosti nebo mohutnosti trofeje?

Dle § 6 zákona č.449/2001 Sb. o myslivosti je trofej definována takto: „Trofejí se rozumí rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně lebky oddělené před prvním krčním obrátek, zbraně u prasete divokého, lebky a kůže některých šelem.“ Jak uvádí (Varičák 1997 in Hromas 1998) „Trofeje jsou nejdůležitějším trvalým ukazatelem kvality zvěře včetně návaznosti na kvalitu jejího životního prostředí. Také pro toto vyhodnocení je neobyčejně důležitá evidence identifikačních dat trofejí, sloužících k následným odborným rozborům. (HROMAS, 1998) píše: „Zvykli jsme si považovat za výraz kvality chovu spárkaté zvěře její trofej, která bývá z čistě lidského nazírání slabá, silná až kapitální, což ovšem nemusí vždy také odpovídat hlediskům přírodního výběru.“

Z předchozích citací je patrné, že trofej je ovlivněna především kvalitou prostředí, ve kterém se zvěř nachází a až poté možnými chovatelskými zásahy myslivců popřípadě lovců. O chovatelských zásazích se dá hovořit především v evropských zemích, jelikož například v Africe nebo Americe se jedná z velké míry pouze o lov nikoliv o chov.

V Čechách jsou každoročně pořádány chovatelské přehlídky, na kterých je prováděna kontrola lovené zvěře a je zde hodnocena i její kvalita.

2. Cíl bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je provést rozsáhlou rešerši a srovnání používaných metod oceňování trofejí zvěře. V práci popisují historii vzniku jednotlivých metod, jejich charakteristiku, společenský a komerční význam. To vše s přihlédnutím ke světadílům, v nichž jsou jednotlivé metody používány.

V závěru práce uvádím svůj názor na směry vývoje oceňování trofejí.

3. Literární přehled

3.1. Vývoj hodnocení trofejí zvěře

Mohutnost trofeje zvěře je vyjádřením celé řady činitelů jako například kvality prostředí, genetických vlastností zvěře, jejího zdravotního stavu, věku, výživy a v neposlední řadě i chovatelských zásahů člověka – myslivce. Začátek hodnocení loveckých trofejí spadá do devatenáctého století, kdy na různých výstavách loveckých trofejí byly trofeje porovnávány a podle okulárního odhadu tříděny do 4 tříd, a to nejsilnější – rekordní, velmi silné – kapitální, silné a lovné. Okulární odhad se týkal mohutnosti trofeje a také estetického dojmu. Postupem času se zvyšovala snaha o objektivní hodnocení a vznikaly hodnotitelské metody (Klusák, 2002). Trofeje jsou totiž nejdůležitějším trvalým ukazatelem kvality zvěře včetně návaznosti na kvalitu jejího životního prostředí. Také pro toto vyhodnocení je neobyčejně důležitá evidence identifikačních dat trofejí, sloužících k následným odborným rozborům (Varičák 1997 in Hromas 1998).

3.1.1. Myslivecké výstavy

Podobně jako lov, provází od počátku existence člověka i kult trofejí z ulovené zvěře. Trofej se stala důkazem obratnosti a odvahy pravěkého lovce vlastního pouze primitivní zbraně proti smyslově, silově i pohybově lépe vybavené zvěři. Úlovek mnohdy znamenal zabezpečení potravy nejen pro lovce, ale i pro celý rod či kmen. Tím se trofeje stávaly i předměty náboženskými či kultovními.

Postupem času a s rozvojem pokroku ztrácely trofeje význam náboženský. Přetrvával však pohled na trofej jako důkaz o loveckých zkušenostech, síle a mnohdy stále ještě i statečnosti lovce.

Zdokonalení loveckých zbraní po vynálezu střelného prachu znamenalo vyhubení nebezpečných velkých šelem (zubr) a trofeje začaly nabývat zcela jiný význam: staly se důkazem majetnosti či možností lovce. Zdálo se, že čím více trofejí, tím větší je i význam jejich lovce či majitele. Proto se tyto trofeje soustřeďovaly na zámcích, v nichž byly také jako dekorace představovány návštěvám, což byl vlastně základ trofejového výstavnictví (Hromas, 2008). Na začátku bylo hlavní hybnou silou sbírání výjimečných trofejí, mezi nimi abnormalit. Ani v prvních letech minulého století mnozí lovci nepovažovali obyčejné

trofeje za hodné pozornosti. Až na jeho konci se stalo všeobecným zvykem například vystavování srnčího paroží či klů z divokého prasete ([www18](#)).

Mezitím začal převládat názor na trofej jako na výsledek mysliveckého chovatelského snažení a trofeje se staly symbolem tohoto úsilí založeného na znalostech účinků vnějších a vnitřních činitelů ovlivňujících trofejovou kvalitu. Tuto kvalitu, na rozdíl od dřívější trofejové kvantity, bylo ovšem nutno nějak porovnat a hodnotit. Proto se začaly trofeje nejdříve regionálně, později celostátně a mezinárodně vystavovat a časem i hodnotit, aby bylo možno chovatelské úspěchy v jednotlivých zemích a na světě porovnávat (Hromas, 2008). Parohy se zpočátku porovnávaly podle počtu výsad a objemu, ale často se hodnotily jen na základě jednoduché obhlídky. Protože ještě neexistovaly jednotné, všeobecně platné metody, při posuzování trofejí se vycházelo z většiny hlasů hodnotitelské komise ([www18](#)).

Historicky je možno klást počátky organizovaného trofejového a mysliveckého výstavnictví do konce minulého (19.) století poznamenaného i mnoha politickými změnami či jejich předzvěstí.

Za první velkou výstavu je označována „Lovecká výstava“ ve Vídni v r. 1873 uskutečněná v rámci tamní Světové výstavy. Další „Velká lovecká výstava“ se uskutečnila v r. 1900 v Paříži. V roce 1901 měla možnost shlédnout podobnou výstavu nejen Budapešť, ale už předtím v r. 1891 i Praha při příležitosti Jubilejní průmyslové výstavy „100 let práce“. Berlín zorganizoval loveckou výstavu v r. 1902 a vzápětí na to v r. 1904 už „Desátou německou výstavu parohů“ (1 166 evropských a 30 afrických trofejí).

Obdobná akce se konala v r. 1909 ve Vídni.

Na tyto celostátní výstavy začaly navazovat výstavy mezinárodní, z nichž za nejvýznamnější se považuje „První mezinárodní lovecká výstava, Vídeň 1910“ (Erste internationale Jagdausstellung, Wien 1910), která se konala od 2.5. do 18.6. ve vídeňském Prátru pod patronací císaře Františka Josefa I. a již navštívili prezident USA, švédský a belgický král a další významní hosté. Počtem exponátů (více než 20 tisíc) a počtem vystavujících zemí z téměř celé Evropy, z USA, Kanady a Ruska lze této výstavě přisoudit význam světový.

Druhá mezinárodní lovecká výstava se konala v Lipsku v r. 1930 jako součást tradiční výstavy kožešin a kožešnictví. Hodnotilo se na ní 3 141 trofejí z Bulharska, Československa, Dánska, Maďarska, Německa, Polska a Rakouska. Trofeje se na této

výstavě poprvé začaly hodnotit některými, většinou teprve potom dále propracovávanými metodami (Hromas, 2008).

3.1.2. První světová zmínka o hodnotitelských metodách – Metoda Rowland Ward systém

První zmínky o hodnocení trofejí objektivními metodami se datují z konce 19. století, kdy byla vydána vůbec první publikace o hodnocení trofejí, a to „Records of Big Game“. (Hanzal a kol., 2004) V pořadí 19. svazek díla z roku 1884 (Rowland Ward's African Records of Big Game) obsahoval jen údaje týkající se africké zvěře (www18). V roce 1896 bylo vydáno jubilejní 25. pokračování publikace „Rowland Ward's records of big game“ (Rekordní trofeje velké zvěře). Tato historická série vznikala díky horlivému úsilí Angličana Rowlanda Warda, který poprvé v roce 1892 vydal první publikaci zaměřenou na trofeje africké zvěře „Horn measurements and weights of the great game of the world“ (Měření a vážení rohů významné trofejové lovné zvěře světa) (Vach, Hejduková, 2000). O výborných jeleních a srnčích parozích se v ní však zmiňoval jen útržkovitě, protože je nepoznal a nebyla mu ani známa metoda jejich hodnocení. V této hodnotící metodě měly přednost mimoevropské trofeje. Bylo to způsobené tím, že lovecké území tehdejšího britského koloniálního impéria bylo pro anglické lovce o mnoho dostupnější než evropské (www18). Způsob hodnocení byl poměrně jednoduchý a spočíval pouze ve zjišťování délky, obvodů, počtu výsad a rozlohy nejdelších parohů, rohů, klů a délek kůží velkých šelem (Hanzal a kol., 2004). James Rowland Ward se narodil v Londýně v roce 1847 ([www13](#)).

3.1.3. První zmínky o hodnotitelských metodách v Evropě

První zmínka o hodnocení trofejí na evropském kontinentu pochází z roku 1895, kdy Johann Meran zveřejnil svoji metodu hodnocení jeleního paroží, ta se však nerozšířila za hranice Štýrska. Teprve pozdější metoda hodnocení jeleních trofejí od ředitele budapešťské zoologické zahrady Herberta Nadlera, která byla uplatněna na výstavě trofejí v Budapešti v roce 1927, byla všeobecně uznána a byla používána až do roku 1937, kdy byla po úpravách použita pro první světovou výstavu loveckých trofejí v Berlíně roku 1937 (Klusák, 2002).

3.1.4. První zmínky o hodnotitelských metodách v českých zemích

V Českých zemích se hodnocením trofejí před 2. světovou válkou zabývali A. Dyk, V. Malínský a K. Šiman. Po roce 1945 bylo pak hodnocení trofejí metodou CIC zveřejněno v publikacích J. Sekery 1967, J. Macourka & kolektiv 1980 a J. Hromase & K. Klusáka 1993. Uvedené publikace jsou již rozebrány. Hodnocení některých druhů zvěře metodou CIC v uvedených publikacích doznalo menších změn a doplňků a týkalo se jen zvěře vyskytující se v Českých zemích a na Slovensku. (Klusák, 2002) Vznik dalších mysliveckých organizací působících na území České republiky, byl umožněn až s platností zákona č.83/1990 Sb. O sdružování českých občanů do občanských sdružení. Tímto zákonem byla umožněna registrace sdružení, které vytvořili nadšení myslivci již v roce 1992. Sdružení se jmenovalo Safari Club International Czechoslovak chapter (dále jen SCI). Po rozpadu československé federace se sdružení transformovalo do republikové organizace SCI Česká pobočka. Pod tímto názvem rozvíjela své aktivity až do roku 2009, kdy se název změnil na SCI Bohemia chapter (dále jen SCI B). Tato změna byla ovlivněna doporučením, aby v názvu sdružení nebyl použit název státu. (Vach, 2010)

3.1.5. Metoda Conseil International de la Chasse (CIC)

V roce 1930 byla v Paříži založena Mezinárodní lovecká rada „Conseil International de la Chasse“ (dále jen CIC). Při příležitosti výstavy loveckých trofejí ve Varšavě v roce 1934 byly předběžné metody hodnocení CIC poprvé vyzkoušeny a byla ustanovena zvláštní komise zástupců 13 států pro dopracování těchto hodnotitelských metod. Po úpravách byly přijaty tyto metody: Nadlerova pro jelení parohy, Wildova pro daňčí parohy, Biegerova pro srnčí parůžky, rakousko-německá pro kamzičí růžky a Šimanova pro mufloní toulce. Pro trofeje prasete divokého a kozorožce alpského byly vypracovány nové metody. Dále byly navrženy metody pro hodnocení lebek a kožešin šelem (Hanzal a kol., 2004). Metodu hodnocení losích parohů navrhl von Kobylnski.

Významným předělem v historii mysliveckého výstavnictví byla velká mezinárodní (ale svým rozsahem a účastí opět v podstatě světová) výstava v Berlíně konaná ve dnech 2.-29.11.1937. Trofeje na této výstavě již byly hodnoceny objektivními metodami přijatými Mezinárodní mysliveckou radou (CIC – Conseil internationale de la Chasse) v Praze 24. května 1937. Druhá světová válka narušila tento vývoj a teprve v r. 1952 se sešla CIC v Madridu, aby schválila staronové (doplněné) metody hodnocení trofejí.

Výsledkem byla obsáhlá příručka nazvaná v originále „Formules du Conseil international de la Chasse pour l'appréciation des Trophées Adoptées par l'Assemblée Générale réunie á Madrid le 7 Novembre 1952“. Tyto tzv. „madridské formule“ byly vypracovány již pro všechny druhy evropské, asijské, africké i americké trofeje zvěře, přičemž hodnocení kůží šelem byla pomínuta a tyto trofeje se hodnotily pouze neoficiálně. Madridské metody hodnocení trofejí byly ještě potvrzeny v r. 1954 v Düsseldorfu na zasedání CIC a v r. 1955 v Kodani a potom v r. 1971 v Budapešti (Hromas 1998; Vach, Hejduková, 2000), v Bruselu 1976, v Marseilles 1977, v Mnichově 1981, v Brně a Dubrovniku 1983 a ve Vídni 1966 (Hanzal a kol., 2004). Na zasedání v Kodani, které se uskutečnilo v červnu 1955, nastaly menší změny. Vznikla dohoda týkající se hodnocení trofejí soba polárního, podle které se na mezinárodních výstavách bude využívat metoda přijatá CIC v Madridě v roce 1952. Na výstavách, které se konaly na nadnárodní úrovni, však stále povolovali metodu podle Nádlera. Po valném shromáždění v Kodani v roce 1955 byla rozvinuta metoda, vypracovaná pro asijské a jihoamerické jeleny. Jako základ posloužily dosud existující způsoby. Pomoc při označování míst, ve kterých se mají odebírat rozměry výjimečných a různorodých parohů jihoamerických jelenů, poskytla bohatá mnichovská sbírka Zoologische Sammlung des Bayerischen Staates. Dílo Theodora Haltenortha a Wenera Trenseho vyšlo pod názvem *Das Grosswild der Erde und seine Trophäen* (Velká zvěř světa a její trofeje) v roce 1956 v Bonnu.

Jako základ byly použity nejčastěji lovené druhy, u kterých rohy, paroží, kly anebo lebky myslivci považují za trofeje. Proto se kočka divoká a liška uvádějí jen v souvislosti s Evropou. Při tvorbě nových metod aplikovatelných na krokodýly brali jako směrodatné směrnice pro lebky šelem předepsané klubem Boone and Crockett. To samé se vztahuje i na tuleně nebo jiné jedince, u kterých se za trofej může považovat lebka ([www18](#)). V roce 1981 byla vydána trojjazyčně (německy, francouzsky a anglicky) publikace *Die Jagdtrophäen der Welt* (Lovecké trofeje světa) (Hanzal a kol., 2004) známá též jako Červená kniha (Red Book) ([www18](#)), kde jsou popsány a vysvětleny způsoby hodnocení loveckých trofejí zvěře z Evropy, Asie, Afriky a Severní a Jižní Ameriky (Hanzal a kol., 2004). Publikace popisuje metody hodnocení, místa, ve kterých se odebírají rozměry a poskytuje potřebné vysvětlení. Část týkající se trofejí severoamerických druhů byla připravená na základě systému Boone and Crockett Clubu. Pod záštitou CIC vyšla i Modrá kniha (Blue Book) s kategoriemi medailí pro trofeje divoké zvěře na celém světě

([www18](#)).

Hodnotitelské metody trofejí podle CIC se téměř beze změn používají již více než 60 let a odborné rozborů dlouhodobých změn jednotlivých měřených trofejových znaků umožňují posouzení současného stavu a usuzování na vývojové trendy kvality populací trofejové zvěře v různých oblastech světa (Hromas, 1998). Nejvýznačnější trofeje se bodují na národních nebo mezinárodních výstavách, kde je oceňují hodnotitelské komise a kde jsou jim udělovány zlaté, stříbrné a bronzové medaile (Červený, 2004).

3.1.6. Metoda Boone and Crockett Club (B&C)

Americký Boone and Crockett Club založil v roce 1887 Theodore Roosevelt. Club vydal v roce 1932 dílo Prentissa N. Graya *Records of North American Big Game*. Byl to první pokus o účelné označování velké zvěře na americkém kontinentě a o to, aby se hodnotilo vhodnými technikami měření. V roce 1935 James L. Clark tento systém doplnil a v roce 1939 ho Grancel Fitz zrevidoval ([www18](#)). Jeho verze byla zveřejněna v *North American Big Game* v roce 1939. V roce 1949 Boone and Crockett Club (B&C) stanovil nezávislou komisi, která z obou verzí stanovila metody měření pro všechny druhy velké zvěře Severní Ameriky; tato metoda se používá dodnes (Klusák, 2002). Jeden z výborů klubu Boone and Crockett z tohoto systému vyvinul matematicky přesný způsob měření. Systém byl vhodný na posuzování každé severoamerické zvěře, z které bylo možné získat nějakou trofej, a vyšel v dalších vydáních *Records of North American Big Game* v letech 1952 a 1958 ([www18](#)). Metoda B&C je zaměřena na měření délek a obvodů, přísně upřednostňuje symetrii trofeje, nepoužívá vůbec přírážek formou vzhledových bodů a nehodnotí hmotnost trofeje. Rozdíly měření vzájemně odpovídajících si znaků levé a pravé strany trofeje se dostávají do srážek (Klusák, 2002).

3.1.7. Metoda Safari Club International (S. C. I.)

V sedmdesátých letech 20. století existovalo v jednotlivých zemích Spojených států amerických mnoho safari klubů vytvořených místními, nesjednocenými skupinami lovců. Jedním takovým byl Safari Club v Los Angeles, založený v dubnu 1971 čtyřiceti sedmi jednotlivci. Na počátku roku 1972 navštívil zástupce ze Safari klubu v Chicagu schůzi Safari klubu v Los Angeles, aby zde dojednal spojení obou klubů. Poté jel zakladatel Safari klubu v Los Angeles C. J. McElroy do Chicaga a zde byly oba kluby úředně spojeny. Nový

klub měl název Safari Club of Los Angeles, který byl po jedenácti měsících od založení, 9. března 1972, změněn na Safari Club International (dále jen S. C. I.). S. C. I. dále oslovoval jiné nezávislé safari kluby ze Spojených států ve snaze spojit je v jedinou organizaci. ([www1](#))

3.1.8. Metoda Thompson B. Temple Systém (TT)

Metoda byla vyvinuta v roce 1976, zahrnuje hodnocení 14 druhů zvěře introdukované do USA a mimo jiné se týká jelenů rodu Axis, daňků a sik a evropských poddruhů jelena evropského (Klusák, 2002).

3.1.9. Metoda Confederation of Hunter's Associations od South Africa (CHASA)

Měření trofejí pro účel registrace může provádět pouze oficiální hodnotitel, který je jmenován CHASA. Oficiální hodnotitel musí podstoupit přezkoušení, zda dané hodnocení ovládá a správně ho používá. Musí také správně identifikovat druhy a poddruhy zvěře a znát areál rozšíření daného druhu. Do seznamu trofejí se řadí pouze trofeje afrických druhů zvěře ulovené členy asociací CHASA. Touto metodou lze měřit trofeje ihned po ulovení, ale i trofeje staré. Mohou být měřeny pouze existující části trofejí, nepřipouští se odhadnuté hodnoty. Poškození musí být poznamenáno do formuláře. Měřené hodnoty se zaokrouhluje na 1/16 palce a na 1/4 libry. Jako měřicí pomůcky jsou přípustné pouze kovové pásmo a kalibrované váhy. U každé hodnocené trofeje musí být určeno přesné místo ulovení. Pouze ty trofeje, které mají alespoň minimální hodnoty, jsou zaznamenány. Ke každé trofeji musí být předložen příslušný formulář a registrační poplatek. Nejsilnější trofej musí být vyfotografována profesionálním fotografem a to sama nebo pouze s lovcem. Měkké části rohů u bahnivců se měří jako součásti rohů, jestliže jsou přítomny (Vach, Hejduková 2000).

3.1.10. Douglasova metoda – Douglas Score Systém (DSS)

Douglas Score Systém byl vyvinut členem NZDA (The New Zealand Deerstalkers Association), Normanem Douglasem. Douglas byl v asociaci NZDA členem pobočky

Waikato, která systém hodnocení přijala v roce 1949 pro své vlastní použití. Na výroční konferenci asociace NZDA v roce 1959 byla metoda přijata jako oficiální ([www20](#)). Metoda byla vypracována pro asociaci lovců na Novém Zélandu a týká se jelena evropského, sambara, daňka a losa (Hanzal a kol., 2004). Kritéria pro systém bodování byla přijata na lovecké výstavě Nového Zélandu konané ve Wellingtonu v roce 1978 ([www21](#)).

3.1.11. Metoda Burkett Trophy Game Records of the World (B.T.G.R.W.)

Její podobu formuloval J. W. Burkett kolem roku 1977 a jejím základem je přesné měření jednotlivých znaků. Způsob měření Burkett odvodil od předem zjištěného přesného objemu trofeje podle hydrostatického zákona. Jelenovité rozděljuje do osmi skupin podle měřených znaků. Metoda umožňuje hodnotit i paroží v lýci s celkovou srážkou 2% (Klusák, 2002).

3.1.12. Metoda Pope&Young Club

Pope a Young Club se stal nejdůležitější lukostřeleckou organizací na ochranu zvěře, která vydala knihy o severoamerických trofejích velké zvěře ulovené lukem ([www18](#)). Společnost byla založena v roce 1961 jako nezisková vědecká organizace, podle vzoru prestižního Boone and Crockett clubu. Klub obhajuje a podporuje odpovědný lov lukem podporou spravedlivého naháňkového lovu, a protihlukovou ochranou. Dnes všudypřítomně podporuje dokonalý lov lukem a jedná v nejlepším zájmu lukolovného dědictví. Klub podporuje a podílí se na zlepšení zdraví divoké přírody a moudrého využívání přírodních zdrojů.

Klub byl pojmenován na počest průkopníků lovu lukem Dr. Saxton Pope a Arthur Young, jejichž hrdinské činy během rané fáze 20. století vyvolaly národní pozornost k této "zapomenuté" a náročné formě lovu, Pope and Young Club vznikl v roce 1957 jako součást Národního výboru pro lukostřelecká lovecká sdružení (National Field Archery Association's Hunting Activities Committee) z důvodu potřeby zlepšit obraz lovu lukem.

Prostřednictvím svého Records program klub podporuje kvalitní lovy lukem, tím že budí zájem vynikajícími ukázkami velké lovné zvěře tohoto kontinentu. Klub eviduje

vědecká data o severoamerické lovné zvěři ulovené lukem a šípem. Klub vede průběžné záznamy za určité období a každé dva roky uděluje odpovídající uznání nejlepším předloženým trofejím. Tyto prezentace, konané každé dva roky hodnotí kvalitu jednotlivých trofejí severoamerické vysoké zvěře a podporují ideály spravedlivého lovu. ([www5](#))

3.1.13. Metoda Buckmasters Trophy Record

Buckmasters založil roku 1985 Jackie Bushman ve svém domovském městě Montgomery. Založením této asociace chtěl podpořit ochranu zvěře, sport, loveckou bezpečnost a vytvořit tak pozitivní obraz o lovu ([www7](#)). Organizace Buckmasters Trophy Records, vytvořila bodovací systém pro hodnocení trofejí jelence běloocasého ulovených v USA a Kanadě.

3.1.14. Registry a katalogy loveckých trofejí

Nejstarší registr se datuje do 16. století, když anglická královna Alžběta požádala úředníky žijící v koloniích, aby do Anglie zaslali parohy, kůže a jiné trofeje dosud nepoznaných zvířecích druhů. Během následujících třech století se tak do Evropy dostaly nemalé sbírky. Mezi registrované sbírky trofejí patří i kožešiny, parohy a paroží, které byly zaslány na podnět společnosti Hudson Bay Company.

Písemný záznam trofejí neexistoval až do roku 1892, kdy Rowland Ward vydal katalog s názvem “Rozměry a váha parohů velké zvěře světa“ (*Horn and Weights of the Great Game Animals of the World*). Další vydání přejmenoval na “Rekordy velké zvěře“ (*Records of Big Game*).

Kromě knihy Rowlanda Warda vyšlo na konci 19. století a během prvního desetiletí 20. století značné množství publikací o trofejích, ale ani jedna z nich nebyla významná. Kalkatské Indické muzeum vydalo katalog trofejí a paroží asijské velké zvěře s obrázky a rozměry. Ve čtvrtsvazkovém díle *The Gun at Home and Abroad* (vydaném v letech 1912 a 1915) najdeme i trofeje velké zvěře včetně registru rekordních evropských trofejí od roku 1850. Tato kniha je jedním z nejstarších tištěných katalogů trofejí. Kniha H. F. Wallacea “Parohy britských jelenů“ (*British Deer Heads*) vyšla krátce před přelomem 19. a 20. století. Byla pokusem o zobrazení rekordních parohů. Kniha obsahovala mnoho ilustrací a

rozměrů. Ve stejném čase vznikla publikace Johna Guillea Millaisa “Britští jeleni a jejich parohy“ (*British Deer and Their Horns*).

Maharádža z Cooch Behar (západní Indie, pozn. aut.) vydal knihu o 37 letech lovu v Coach Behar, ve které uvedl i rozměry největších zvířat, která ulovili jeho hosté za dané období. Velmi významným registrem trofejí, který vznikl v tomto období, bylo dílo “Rekordy klubu Meerut Tent (*Meerut Tent Club Records*).

V roce 1932 Boone and Crockett Club vydal katalog “Trofeje severoamerické velké zvěře“ v počtu jen 500 výtisků. James Lippitt Clark (1833 – 1969), známý sochař, preparátor, lovec a cestovatel, zaměstnanec Amerického přírodovědného muzea v New Yorku, zorganizoval výstavu trofejí již v roce 1924, představil zde fotografie a rozměry nejlepších trofejí severoamerické velké zvěře. V roce 1934 Boone and Crockett Club vydal v omezeném množství malou brožuru o různých druzích severoamerické velké zvěře.

Rowland Ward v roce 1935 pozastavil vydávání katalogu o asijských a severoamerických trofejích a jeho činnost byla omezena jen na Afriku. Až do roku 1939 nevyšel ani jeden katalog B&C s větším množstvím výtisků. Poté B&C vydal svůj katalog vícekrát za sebou. Brožurka obsahující materiály z výstav začala vycházet častěji.

Jsou známé tři zdroje údajů o trofejích asijské zvěře a jejich rozměrech. Prvním je série pod názvem *Natural History of Central Asia* (Přírodopis Střední Asie) vydaná Americkým přírodovědným muzeem ve třech svazcích. Roy Chapman Andrews ve svazku s názvem *The New Conquest of Central Asia* (1932) představil přehled devítileté badatelské práce (1921 – 1930). Druhá dvojsvazková část, dílo Glovera Morrilla Allena *The Mammals of China and Mongolia* (1938 – 1940), se podobným způsobem podrobně zabývá původem trofejí a jejich rozměrů. Druhým zdrojem informací o asijské velké zvěři je kniha vydaná roku 1953 sovětskou armádou pod názvem *Atlas of Game Animals*. Kniha je napsaná rusky a je ilustrovaná. Katalog trofejí tvoří jen malou část tohoto díla. Vazba publikace se téměř úplně shoduje s vazbou katalogu o trofejích z dílny Safari Club International.

Od roku 1935 do roku 1978 existovaly souběžně spolu dvě série katalogů o trofejích: katalog Rowlanda Warda (o Africe) a katalog Boone and Crockett Clubu (o Severní Americe). V roce 1961 vydal mexický myslivec D. Sada knihu *Animales y Trofeos de Caza Mayor*. Publikace obsahuje tabulky Boone and Crockett Clubu, ilustrace, registrace trofejí a fotografie. Kniha rekordů (*Record Book*), kterou v roce 1971 vydal Alaska Big Game Trophy Club, vyšla jen v jedné edici. Dílo *Records of Arizona Trophies* z roku 1970 je

dobrým zdrojem informací o Arizoně. Totéž se týká *Records of Exotics*, díla Thompsona Templa (1976). *Maine Antler, Skull and Trophy club* (1979) a *Utah's Biggest Bucks* lze považovat za registr trofejí, cenné jsou ale především pro sběratele.

Do roku 1978 neexistoval registr trofejí, který by obsahoval informace týkající se hodnocení nebo rozměrů všech trofejí velké zvěře z celého světa. Tehdy se objevilo první vydání katalogu trofejí SCI (Safari Club International), po kterém následovalo několik dalších. Série obsahuje kromě údajů o trofejích i poznatky o zvěři a informace o loveckých možnostech v různých částech světa.

4. Charakteristika metod

4.1 Metoda Rowland Ward Systém

Rowland Ward Systém je zaměřen na tři hlavní měření platná pro většinu africké zvěře, a sice délky rohů, obvody rohů na bázi a měření „od špičky ke špičce“. Délka je nejdůležitější měření a udává pořadí trofeje v seznamu rekordů. U některých druhů rohaté zvěře se délky rohů měří odlišně. U některých se měří zepředu (nejčastější způsob), u jiných z boku apod.

Aby se měření považovalo za regulérní, musí být trofej měřena až 60 dnů od data ulovení zvěře. Důvodem jsou značné změny rozměrů nebo hmotnosti trofejí. Přirozené sesychání rohů a úbytek váhy sloních klů byly zjištěny ještě 50. den ode dne ulovení. Proto je 60 denní lhůta uznávána za správnou.

Pro měření se používá kovové pásmo s palcovou stupnicí. Naměřené hodnoty se zaokrouhlují na 1/8 palce s výjimkou malé zvěře, u které se zaokrouhluje na 1/16 palce. Délka sloních klů se měří na 1/4 palce. Hmotnost slonoviny se zaokrouhluje na celé libry. Rohy s výraznými nerovnostmi se měří po vrcholech vrubování. Vrubování se nesmí kopírovat, protože by se délka výrazně zvětšila. (Vach, Hejduková 2000)

4.2 Metoda Conseil International de la Chasse (CIC)

Metodami CIC s mezinárodně uznávanou platností je možno hodnotit trofeje teprve 3 měsíce po ulovení. (Klusák, 2002). Trofeje se měří ocelovým pásmem, odpichovátkem, posuvným měřítkem, nebo průměrkou. Při měření v cm se měří s přesností na mm, při měření v mm s přesností na 0,1 mm. Hmotnosti uváděné v kg se zjišťují a uvádějí s přesností na 10 g, hmotnosti uváděné v g na 1 g, objem uváděný v cm³ se zjišťuje a uvádí s přesností na 1 cm³. Pro měření obvodů a délek je možné též použít textilní nebo umělohmotné pásmo, které však musí splňovat následující podmínky:

4. Šířka pásma smí být maximálně 10 mm
5. Po celé délce má stupnici dělenou na mm.
6. Ani při zvýšeném namáhání v tahu se jeho délka vůči ocelovému pásmu nemění.
7. Před zahájením měření a při měření se nejméně jednou denně zkontroluje přesnost pásma vůči ocelovému pásmu v celé jeho délce, nejméně však v délce 1 m.

Všechny měřičské pomůcky musí být opatřeny stupnicí, která umožňuje měření s požadovanou přesností.

Přirážky a srážky se udělují jen v celých bodech a příp. v polovinách bodů. Předmětem měření a hodnocení mohou být jen skutečné části trofeje v tom smyslu, že například při odlomené části, jako např. u výsady lodyhy apod., se měří pouze jejich skutečná délka, tedy jen po zlom. Odlomené části, ve smyslu hodnocení trofeje, však nezpůsobují nepravidelnost trofeje, a proto nejsou postihovány srážkovými body.

Abnormální trofeje se nehodnotí podle formulí CIC, pokud není přímo pro abnormální trofeje vypracována metodika hodnocení CIC, jak je tomu například u jelence viržinského – *Odocoileus virginianus* (HROMAS, 2008) a jelence ušatého (KLUSÁK, 2002).

Při hodnocení rohů těch druhů zvěře, u nichž mají rohy obě pohlaví, je třeba vždy uvést též pohlaví zvěře.

Hranice pro udělování zlatých, stříbrných či bronzových medailí jsou uvedeny v tabulce (HROMAS, 2008).

V důsledku změn, kterým je vystavena kůže šelem po dobu preparace, není možné přesně a jednoznačně vyznačit místa, ve kterých by se rozměry měřily, a tak není možné určit jejich délku. Rozměry lebky jsou dostatečné na to, aby se jimi vyjádřily rozdíly ve velikosti ulovených zvířat ([www18](#)).

Metodou CIC se hodnotí zvěř evropská, asijská, africká, jižní Ameriky a severní Ameriky (HROMAS, 2008).

Hodnocení trofeje zůstává platné do té doby, dokud se příslušná metoda nezmění a dokud se v souladu s ní trofej znovu neohodnotí. Tehdy je za novou bodovou hodnotu potřebné uvést i předcházející spolu s časem a místem hodnocení. Když se dá jedna hodnotící metoda uplatnit na více než jeden druh anebo podruh, jako například u africké a asijské velké zvěře, je důležité uvést i druh anebo poddruh ([www18](#)).

Jak uvádí (HROMAS, 2008), v zásadě se CIC ujednotila na názoru, že k podstatným změnám v hodnotitelských metodách by docházet nemělo a pokud ano, tak aby se podchytilo co nejvíce údajů objektivních (měřitelných) na úkor hodnocení subjektivního.

4.3 Metoda Boone and Crockett Club (B&C)

Pro trofeje zvěře Severní Ameriky se používá metoda Boone and Crockett Club dále jen B&C, která používá některé specifické praktiky při hodnocení, zejména tyto:

Všechna měření se provádějí ocelovým pásmem v anglických palcích – inch (1 inch = 2,54 cm) s přesností na osminy palce, to je 0,317 cm, a posuvným měřítkem s přesností na šestnáctiny palce, to je 0,158 cm. Takže např. hodnota trofeje udávaná pro světový rekord wapiti – typická trofej 442-5/8 znamená 442 palců a 5 osmin palce a pro medvěda aljašského 30-12/16 znamená 30 palců a 12 šestnáctin palce. 1 palec = 1 bod.

Jestliže při měření délky dochází ke změně linie měření, je nutné měření přerušit a zřetelně označit bod změny směru, od kterého bude měření dále pokračovat. Z důvodu přesnosti a zjednodušení je vhodné volit bod zlomu na některé osmině palce.

Oficiální hodnocení trofeje lze provést až 60 dnů po ulovení zvěře.

Oficiální hodnocení lebek šelem lze provádět pouze na vyvařených, vyčištěných a suchých lebkách.

Každá trofej je dokumentována dvěma fotografiemi, a to z čelního a bočního pohledu (Klusák, 2002). Při oficiálním hodnocení trofeje je nevyhnutelně nutné uvést místo a čas ulovení zvěře, jakož i jméno lovce (www18). Doplnující údaje slouží pouze k přesnější identifikaci trofeje a nemají žádný vliv na bodové hodnocení.

Při měření délky výsad musí být zřetelně označena základna výsady na lodyze.

Základnu výsady vyznačujeme tak, že přiložíme ocelové pásmo k povrchové linii lodyhy před výsadou a vedeme je pod výsadou dále k povrchové linii lodyhy za výsadou tak, jak by probíhala linie lodyhy, kdyby na ní výsada vůbec nebyla. Takto zjištěnou linii základny výsady vyznačíme.

Metoda B&C nepoužívá mezinárodní oxfordský systém třídění jako CIC.

Metoda B&C nepoužívá přepočítávací koeficienty a délková jednotka 1 palec každého hodnoceného znaku dává hodnotu 1 bodu (Klusák, 2002).

Metody uplatňované v Americe Boone and Crockett Clubem jsou založeny pouze na měření (bez subjektivního stanovování přírážkových či srážkových bodů) a na preferování naprosté pravidelnosti trofejí (Hromas, 1998).

4.4 Metoda Safari Club International (S. C. I.)

C. J. McElroy při tvorbě nových metod vycházel ze zkušeností, které získal při měření jinými metodami. Vznik nové metody byl motivován jednoduchostí a jednoznačností, jak kterou trofej měřit. Snahou McElroye bylo odstranění všech subjektivních hodnocení, která jsou u mnoha metod značnou překážkou pro srovnávání.

V březnu 1978 vychází již první vydání publikace SCI Record Book od Trophy Animals, v které byla použita poprvé tato měřící formule. Od roku 1977 byly jednotlivé metody upravovány do současné definitivní podoby. Zárukou této jednoduché metody je, že se všechny trofeje kdekoliv na světě hodnotí stejným způsobem a výsledky jsou srovnatelné. V centru SCI v Tucson (Arizona) je ustavena komise (Trophy Records Committee), která je zodpovědná za celou administrativu hodnocení trofejí a novelizaci měřících postupů. Tato komise určuje minimální hodnotu trofeje, které budou zařazeny do Record Book a hladiny pro získání medailí. Minimální hodnoty pro udělení medailí nejsou pevné, ale komise má právo jednou za pět let provést úpravu směrem nahoru nebo dolů, pokud k tomu má důvod vycházející ze statistických údajů. V SCI jsou dva kvalifikační stupně hodnotitelů: oficiální a hlavní. Pouze hlavní hodnotitel může právoplatně provést ohodnocení trofejí, které byly zařazeny mezi prvních deset nejsilnějších u té které zvěře. Rovněž tak může jen tento hodnotitel ohodnotit trofej, která je nominována na hlavní cenu (Major Award). Nové trofeje, které se umístí mezi prvními deseti a všechny nominované trofeje na hlavní cenu, musí být certifikovány, to znamená, že musí být měřeny a hodnoceny hlavním hodnotitelem nejdříve 60 dní po ulovení. Na trofeje, které se neumístí mezi prvními deseti nejsilnějšími trofejemi, není požadavek certifikování a dodržení limitu 60 dní. Prominutí šedesátidenní lhůty se nevztahuje na rohy z nosorožce, ať jsou mezi prvními deseti nebo třeba na posledním místě. Důvodem je značné sesychání rohů, u nichž se změní i délka, ale hlavně obvod na bázi.

Každý hodnotitel musí mít vlastní standardní měřící soupravu, která se skládá z kovového lanka potaženého plastem, kovového měřícího pásma se stupnicí palcovou a metrickou, průměrky, manuálu popisujícím jednotlivé metody a postup měření, pomocné čtvrtpalcové tabulky a jednotlivých tiskopisů pro hodnocení trofejí. SCI hodnotitel (oficiální nebo hlavní) smí hodnotit i své vlastní trofeje nebo trofeje nejbližších příbuzných, avšak nesmí hodnotit žádné své trofeje, které se umístily mezi prvními deseti v kategorii Record book, nebo které jsou nominovány na hlavní cenu. Hlavní hodnotitel nesmí certifikovat své vlastní trofeje ani trofeje svých nejbližších příbuzných. Pouze trofeje, které jsou měřeny SCI hodnotiteli (oficiálním, hlavním) a dosahují stanoveného minima pro zápis do knihy, mohou být zařazeny do celkového seznamu a pořadí v Record book. Trofeje ulovené jiným způsobem (krátkou zbraní, předovkou, lukem a šípem nebo kuší) jsou v Record book řazeny odděleně. Minimální hodnoty pro udělení medailí jsou

stejně jako pro klasický lov kulovnicí. Trofeje zvěře, kterou současný vlastník trofeje neuložil (trofeje nalezené, darované, koupené) lze také zařadit do Record book a ohodnotit medailí, ale nemohou nikdy získat hlavní cenu, která se předává jedině skutečnému lovcovi.

Record book lovné zvěře je rozdělen na 6 částí podle kontinentů (Afrika, Severní Amerika, Jižní Amerika, Evropa, Asie a Oceánie).

Trofeje nominované na hlavní ceny (první tři nejsilnější trofeje) nebo ceny alternativních způsobů lovu (lov krátkou zbraní, předovkou, lukem nebo kuší) se každoročně oceňují na SIC kongresu. Výběr trofejí na nominaci se provádí z Record book a musí splňovat čtyři požadavky:

- Trofeje musí být získány během určitého časového období, které je od 1. 4. do 31. 3. předchozího roku. Například pro hlavní cenu vyhlášenou v roce 2000 na kongresu SCI, bylo časové období na získání trofeje od 1. 4. 1998 do 31. 3. 1999.);
- Trofej musí být certifikována (měřena) hlavním hodnotitelem minimálně 60 dní ode dne ulovení;
- Lovec nebo vlastník trofeje musí být řádným členem SCI (doživotní, člen pobočky v daném státě, národní nebo mezinárodní) v době, kdy je trofej zapsána v Record book.
- Přihláška (tiskopis o hodnocení trofeje) do soutěže nebo do seznamu v Record book, musí být zaslána do centra SCI v Tuscon, Arizona, do 1. dubna předchozího roku. Například pro získání hlavní ceny na kongresu v roce 2000 byla uzávěrka 1. 4. 1999.

Od 4. 8. 1994 SCI nepřijímají do Record book žádné údaje o lovu ohrožené zvěře, která je na seznamu CITES přílohy 1. Výjimkou je polární medvěd.

Trofej musí splňovat ještě další kritéria, aby mohla být zařazena do Record book. Prvním kritériem je to, že zvěř musí být ulovena podle platných právních norem v dané zemi, druhým je, že trofej musí být řádně exportována – musí mít průvodní exportní permit (vývozní povolení) a třetím kritériem, že země, kam se trofej importuje, musí vystavit importní permit (dovozní povolení). Toto nařízení se týká zvěře, která je zařazena do CITES přílohy 1,2, a 3. Důležitým předpokladem k přijetí trofeje do Record book je to, že zvěř nesmí být ulovena zakázaným způsobem lovu. Mezi zakázané způsoby patří lov

z jedoucího, letícího, případně i stojícího dopravního prostředku. Terénní auta, helikoptéry a letadla se smí použít pouze k přiblížení se ke zvěři, ale vlastní lov musí být proveden šoulačkou za zvěří nebo čekanou. SCI systém měření se skládá z 32 hlavních metod, z toho 11 metod se týká africké zvěře. (Vach, Hejduková 2000)

4.5 Metoda Thompson B. Temple Systém (TT)

Records of Exotics prezentuje ocenění založená na hrubém celkovém skóre podle zvířat, bez odečtu bodů kvůli nedostatku symetrie. Zlatá, stříbrná a bronzová ocenění jsou udělována na základě číselného skóre. Každé měření se měří k nejbližší 1/8 palce s použitím 1/4 palcového měřícího pásma. V některých případech se k měření zakřivené nebo (z)kroucené trofeje (rohů nebo parohů) používá kabel, k jehož následnému měření slouží pásmo. Všechna měření musí být zadána pomocí formátu celého čísla a zlomku vyjádřeného v 1/8 palce. Zlomky palce nejsou děleny na čtvrtiny nebo půlky, celý počet měření musí vždy dodržovat částici "0/8" (například 16 1/8, 17 2/8 a 23 0/8). Každý sloupec je doplněn součty vloženými do buněk ve spodní části sloupce. Osminy by měly být sečteny a převedeny na číslice tvořící zlomek menší než 8/8. Tyto dva mezisoučty se pak sčítají dohromady do celkového součtu. Opět je třeba sečíst osminy a převést je na číslo se zbytkem menším než 8/8.

Tabulka „Medailová klasifikace podle skóre“ poskytuje informace o minimálním skóre potřebném ke kvalifikaci (nejnižší BRONZOVÉ skóre) a jakého medailového pásma trofej dosáhla. Jestliže pro daný druh není uvedeno minimální skóre, znamená to, že pro tento druh se nevyžaduje ([www3](#)).

Záznamy rekordů představují ocenění na základě hrubého celkové skóre trofeje, s žádnými srážkami z důvodu nedostatku symetrie. Na základě numerického skóre jsou ocenění uvedena v bronzové, stříbrné a zlaté klasifikaci. ([www12](#))

4.6 Metoda Confederation of Hunter's Associations of South Africa (CHASA)

CHASA se po rozhodla vytvořit výhradně jihoafrický měřící systém loveckých trofejí. Tato myšlenka byla realizována 7.11.1986, kdy byl sestaven podvýbor CHASA, který připravoval a schvaloval jednotlivé metody měření afrických trofejí. Byl dán důraz na to, aby daný systém byl výhradně jihoafrického charakteru, aby systém byl jednoduchý a

snadno pochopitelný (Vach, Hejduková 2000).

4.7 Douglasova metoda – Douglas Score Systém (DSS)

Tato metoda je primární hodnotící metodou pro trofeje zvěře z Austrálie, Nového Zélandu a Papui Nové Guinei. Charakteristickým znakem této metody je důraz na symetrii. The New Zealand Deerstalkers Association je organizace, která dohlíží na školení měřičů, měření trofejí a spravuje hlavní seznam trofejí ([www9](#)).

4.8 Metoda Burkett Trophy Game Records of the World (B.T.G.R.W.)

BTGRW evidenční systém je založen na metrickém nebo desetinném systému měření. BTGRW používá vzorce pro stanovení typické a Extra-Typické trofejové třídy. Všechna měření jsou zaznamenána v centimetrech a desetínách centimetrů. BTGRW věří, že toto je neodmyslitelně přesnější systém než měření založené na palcích nebo stopách. Na základě měření na desetiny centimetrů je možno zjistit přesnější hodnoty.

Všechny parohy a kly se skládají z kombinací válců a kuželů. Tento systém je založen na geometrickém výpočtu objemu paroží rohoviny a klů. Měření použité v těchto výpočtech určí nejpřesnější možné skóre pro každou část trofeje. V tomto systému je každá trofej měřena na základě vlastních výsledků s žádnými srážkami pro nedostatek symetrie ([www4](#)).

4.9 Metoda Pope&Young Club

Základní nástroje potřebné pro měření a výpočet skóre trofeje jsou:

4. Měřicí kabel (spolu se svorkou) – pro měření délky hlavních výsad a bodů se zakřivením, stejně jako pro označení linií bodů
5. Krejčovský metr – pro měření s kabelem a přímo měřených bodů
6. Měřicí páska zakončená kroužkem – užitečná při zjišťování obvodu, protože čtení “nula“ je vloženo od konce pásky

Měřicí manuál Pope&Young – kompletní průvodce měřících postupů pro všechny velké druhy zvěře. Ti, jenž se zajímají zvláště o běloocasého jelena, by místo toho shledali užitečnou publikaci A Hunter's Guide to Measuring Whitetail Deer, protože obsahuje detailní postupy specifické pro běloocasého jelena (typickou i netypickou

trofej). ([www6](#))

Po ulovení a označení zvěře musí projít zpracovávané rohy, parohy i celá lebka povinným sušením po dobu nejméně 60 dnů ([www19](#)).

4.10 Metoda Buckmasters Trophy Record

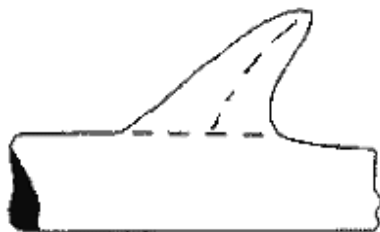
Základní metody měření pro výpočet skóre trofeje jsou:

- Měření ocelovou páskou – Každý bod a obvod měření (s výjimkou délky hlavní výsady) musí být měřeny 1/4 palcovou pružnou ocelovou páskou s přesností na 1/8 palce. Při měření délky bodů s použitím ocelové pásky, vždy umístíme značku na pásku proti ose měřeného bodu. To poskytne přesné měření délky přes středovou linii bodu od špičky výsady až po její konec. Pokud je položena opačná strana pásky podél středové linie parohu, bude délka čtena 1/4 palce zprava nebo zleva od středové linie, což může být kratší než skutečná délka výsady.
- Měření hlavních výsad ocelovým lanem - Všechna měření je třeba provádět ocelovým kabelem s průměrem 1/16 palce. Všechna měření se počítají s přesností na 1/8 palce. Ocelový kabel je přesnější a pohodlnější způsob, jak změřit hlavní výsady.
- Měření s odchylkou 1/8 palce - Všechna měření jsou prováděna a vyjádřena s odchylkou 1/8 palce. Když jakékoliv měření skončí na 1/16 palce, známka se automaticky zaokrouhlí na nejbližší vyšší 1/8 palce. Nicméně pokud se měření uskuteční na 1/32 palce, je zaokrouhleno na nejbližší nižší 1/8 palce. ([www8](#))

Definice výsad

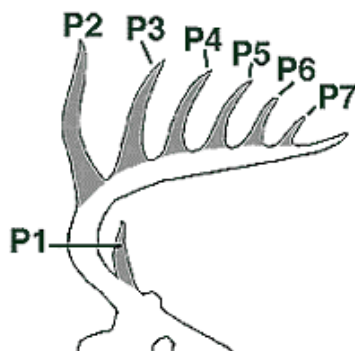
- Společná definice výsady

Společná výsada je výstupek z parohu, který není menší než jeden palec na délku a zároveň je větší než délka šířky základny ([www16](#)).

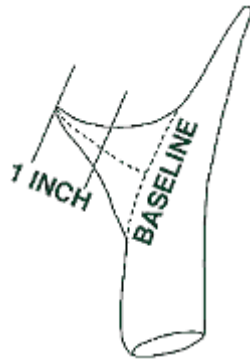
➤ Definice typické výsady

Výsada, která se zvedá ve svislé poloze z hlavní lodyhy typickým způsobem, je považována za typickou výsadu. Neexistuje žádný limit na počet typických výsad, které mohou vyrůst. Typické výsady jsou označeny na obrázku a označeny písmenem “P“ (P = typická výsada)

➤ Definice dlanité výsady

Tam, kde je šířka základní linie dlanité výsady širší než jeho délka, změříme šířku této výsady (kolmo k ose výsady) jeden palec od jejího vrcholu, je-li na tomto místě délka větší než šířka, výsada je v pořádku a musí být měřena od špičky až k bázi lodyhy.

➤ Definice nepravidelné výsady

Každá výsada, která vyrůstá z hlavní lodyhy, nebo z jiných míst, která nejsou v souladu s definicí typické lodyhy, musí být považována za nesprávnou. V mnoha případech nepravidelná výsada může vyrůst z typického místa nebo z jiné nepravidelné výsady. Ztmavené výsady jsou v obrázku označeny zkratkou “IRR“ pro nepravidelné (www16).

4 klasifikace paroží

➤ Nejlepší trofej

Nejlepší trofej je ta, která má každou specifickou výsadu na jedné lodyze stejnou jako na lodyze druhé a zároveň nemá více jak jedno procento nepravidelných výsad v jejich celkovém hodnocení.

Nejlepší trofej je charakteristická tím, že má vždy stejný a zároveň sudý počet typických výsad. Ze všech různých typů parohů se trofej velmi zřídka klasifikuje jako nejlepší a to i mezi trofejemi dospělého jelence běloocasého.

➤ Typická trofej

Typická trofej je ta, která nemá množství nepravidelných výsad více jak 5,5% svého celkového hodnocení. Jakákoliv trofej, u které představují nepravidelné výsady 1,1% až 5,5% celkového hodnocení, je klasifikována jako typická. Zároveň každá typická trofej s lichým počtem typických výsad, i když není žádná nepravidelnost v paroží, bude stejně klasifikována jako typická trofej. Například typická 9-ti výsadová trofej s 5-ti výsadami na jedné straně a se 4-mi výsadami na straně druhé, bude automaticky klasifikována jako typická, i když nemá žádné nepravidelnosti v paroží. Typická kategorie je nejběžnější uspořádání parohů u dospělých, trofejově hodnotných jelenců běloocasých.

➤ Polo-nepravidelná trofej

Polo-nepravidelná trofej je ta, která má celkové množství nepravidelných výsad aspoň 5,6% až 10% jejich celkového hodnocení. Polo-nepravidelná kategorie je druhé nejběžnější uspořádání paroží mezi dospělými, trofejově hodnotnými jelenci běloocasými.

➤ Nepravidelná trofej

Nepravidelná trofej je ta, u které celkové množství nepravidelných výsad přesáhne 10% z jeho celkového hodnocení. Tato nepravidelná kategorie je třetím nejběžnějším uspořádáním paroží mezi dospělými, trofejově hodnotnými jelenci běloocasými ([www14](#)) ([www15](#)).

5. Porovnání metod

Metoda	Způsob hodnocení		kde je používána	hodnoceno X dní po ulovení
	objektivní	subjektivní		
Rowlan Ward systém	X		Afrika	60
Conseil International de la Chasse (CIC)	X		Evropa, Asie, Afrika, jižní a severní Amerika, Nový Zéland	90
Boone and Crockett Club (B&C)	X		severní Amerika	60
Safari Club International (S.C.I.)		X	Evropa, Asie, Afrika, jižní a severní Amerika, Oceánie, Nový Zéland	60
Thompson B. Temple Systém (TT)	X		severní Amerika	60
Confederation of Hunter's Associations of South Africa (CHASA)	X		jižní Afrika	0 (ihned po ulovení)
Douglas Score Systém (DSS)		X	Austrálie, Nový Zéland, Papua- Nová Guinea	60
Burkett Trophy Game Records of the World (B.T.G.R.W.)	X		Asie, severní Amerika, Evropa, Asie	0 (ihned po ulovení)
Pope and Young Club		X	severní Amerika	60
Buckmaster Trophy Record		X	severní Amerika, Kanada	0 (ihned po ulovení)

6. Společenský a komerční význam

Komerční význam jednotlivých hodnotících metod spočívá v zaplacení poplatku, na jehož základě může lovec nahlížet do katalogů trofejí a též do nich sám přispívat svými trofejemi. Určitý obnos musí lovec zaplatit za práci oficiálního hodnotitele trofeje, následně za samotnou trofej podle stanovené hodnoty bodů. V případě, že např. evropský lovec loví na africkém území a chce, aby byla trofej přepravena do Evropy, platí se za vývozní povolení, clo na letišti nebo v přístavu. Člověk, který se chce stát oficiálním hodnotitelem, musí projít školením na tuto činnost. Školení se rovněž platí, jakož i pomůcky k hodnocení (pásma, tabulky, váhy...).

Cílený lov trofejově hodnotného kusu je vždy velkým zážitkem. Po takovém lovu zůstávají vzpomínky, fotografie s uloveným kusem, přátelství s novými lidmi a v neposlední řadě vynaložený jistý finanční obnos za lov a náklady s ním spojené. Na světě existuje mnoho firem a organizací, které zprostředkovávají lov trofejově hodnotné zvěře. V dnešní době lze lovit téměř kdekoli na světě, vše je jen otázkou finančních prostředků.

V každé době představovaly přehlídky trofejí společenskou událost, při níž se shromažďovali odborníci z řad komisí, lovci a laická veřejnost. Odborné komise za použití stanovených metod pak hodnotily předložené trofeje.

7. Závěr

Na celém světě se hodnotí trofeje zvěře metodami, které byly pro tyto trofeje vytvořeny. Ve všech metodách je snaha o posouzení hodnotnosti trofejí. Některé metody jsou objektivnější jiné subjektivní. Je to dáno historií dané metody, délkou jejího používání a především původní představou zakladatelů, kteří si vytvořili koncept své metody. V současnosti jsou postupy hodnocení trofejí z větší části beze změn, popřípadě dochází na zasedáních rad a asociací k drobným úpravám hodnotících postupů.

Od dob, kdy byly poprvé ohodnoceny trofeje oficiálními metodami, uplynulo mnoho času. Za tu dobu se nasřadalo v katalogích a "Record Bookách" dostatečné množství záznamů na to, aby se z nich dal posoudit vývoj v oblasti lovu a chovu zvěře. Jelikož zvěř jsou volně žijící živočichové, je k posouzení kvality ulovené zvěře spolu s kvalitou trofejí potřebná delší doba. Velký rozdíl je též v tom, je-li loven cíleně trofejový kus nebo naopak v zájmu chovu zvěř trofejově slabší. Ulovení hodnotného trofejového kusu, který je v dobrém čase, a mohl by svou reprodukcí přispět ke zkvalitnění trofejí následných generací, je z chovatelského hlediska chybné. Pokud lze chov zvěře průběrným odstřelem zkvalitňovat, mělo by k tomuto docházet.

Cílené lovy hodnotné trofejové zvěře by měly být důkladně promyšlené, aby nedocházelo k masivnímu lovu a tím ke snižování stavu kvality zvěře v následných generacích, rozbíjení hierarchie stád apod.

Vývoj metod by mohl být dle mého názoru takový, že metody, které jsou dosud dosti subjektivní, by mohly časem obsahovat ve své metodice více objektivních ukazatelů. Čím více částí trofeje je měřitelných, tím je větší variabilita a objektivita výsledku. Zvláště, pokud se jedná o jeden druh zvěře, který lze hodnotit více metodami, by nebyly výsledky při porovnání metod natolik odlišné. Vzhledem k tomu, že některé historicky mladší metody vznikly na základě metodik starších metod, je na komisích, zda se budou chtít přiblížit některé z jiných metod. Mezi hodnotiteli je mnoho odborníků, kteří spatřují v "unifikaci" metod ochuzení hodnotitelské rozmanitosti, a proto ke změnám v metodikách hodnocení dochází jen výjimečně.

8. Seznam literatury

HROMAS, J., 1998: *Nejsilnější světové trofeje*. Matice lesnická, s.r.o., Písek: 260 s.

VACH, M., a kol., 2010: *Vývoj myslivosti a lovectví v českých zemích*. Silvestris: 551 s.
ISBN 978-80-901775-6-7

HANZAL V., KOLÁR F., KOPŘIVA S., KOSTEČKAJ., KOVAŘÍK J., KREJČÍ L., NOVÁK R., POLÁKOVÁ D., ŠTĚPÁNEK Z., VOSÁTKA P., ZEMAN J., ŽIŽKA M., 2004: *Penzum - základy znalostí z myslivosti: (i pro studující, kteří se připravují ke všem druhům mysliveckých zkoušek) : nové vydání*. 6. vyd. Praha: Druckvo, 689 s., [40] s. příl. Penzum mysliveckých znalostí. ISBN 80-239-3500-3.

KLUSÁK, K., 2002: *Hodnocení loveckých trofejí zvěře z celého světa*. Vyd. 1. Sucess, s.r.o. Velké Meziříčí 2002, 155 s. ISBN 80-903-1040-0

ČERVENÝ, J., 2004: *Encyklopedie myslivosti*. Vyd. 1. Praha: Ottovo nakladatelství: 591 s. ISBN 80-718-1901-8.

KUJAWSKI, O. E. J.: *Lovecké trofeje*. Grada Publishing, a.s. Praha 2006. 128 s. ISBN: 80-247-1531-7

HROMAS, J., a kol., *Myslivost*. Matice lesnická s.r.o., Písek 2008. 559 s. ISBN: 978-80-86271-00-2

VACH, M., HEJDUKOVÁ, G., *Safari, Průvodce pro lovce v Africe*. Silvestris 2000. 145 s. ISBN: 80-901775-5-7

www1 - About SCI. In: *Safari Club International* [online]. 2012 [cit. 2012-09-02]. Dostupné z: <http://www.scifirstforhunters.org/about/>

www2 - Records of Big Game 29th edition. In: *Rowland Ward* [online]. 2012 [cit. 2014-01-08]. Dostupné z: <http://www.rowlandward.com/Documents/Records.pdf>

www3 – Records of exotics Scoring manual [online]. 2013 [cit. 2014-01-08]. Dostupné z: <http://www.recordsofexotics.info/Scorer%20Information.PDF>

www13 – History Of Rowland Ward [online]. 2013 [cit. 2014-01-08]. Dostupné z: <https://www.rowlandward.com/content/default.aspx?pid=47&MainPage=4&SubPage=0>

www12 – Medal Classifications, In. *Records of exotics* [online]. 2013 [cit. 2013-12-12.] Dostupné z: <http://www.recordsofexotics.info/medal-classifications.html>

www4 – Trophy game records of the world. Online records book [online]. 2013 [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: <http://trophyrecords.org/Scoring.aspx>

www5 – About The Pope and Young Club. In: *Pope and young club* [online]. 2013 [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: <http://www.pope-young.org/about-us.asp>

www6 – Records Program – Measurer information. In: *Pope and young club* [online]. 2013 [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: http://www.pope-young.org/records_measurer-information.asp

www7 – Buckmasters American Deer Foundation. In. *Buckmasters* [online]. 2013 [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: <http://www.buckmasters.com/resources/badf.aspx>

www8 – Buckmasters Trophy Records – Using The Measuring Tool. In. *Buckmasters* [online]. 2013 [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: <http://www.buckmasters.com/using-the-measuring-tool.aspx>

www9 – Trophy Scoring Systems. In: *NZ hunting information* [online]. 2013 [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: <http://www.nzhuntinginfo.com/trophy-scoring.html#form>

www10 – The game-trophies of the world, International Formula for the Measurement and Evaluation of Trophies. In: *International Council for Game and Wildlife Conservation* [online]. 2013 [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: http://www.cic-wildlife.org/uploads/media/red_book.pdf

www11 – In: *Buckmanager* [online]. 2013 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://www.buckmanager.com/media/images/2008/01/boone-crockett-score-form.jpg>

www14 – In: *Buckmaster Trophy Records* [online]. 2014 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://www.buckmasters.com/4-classifications-of-antlers.aspx>

www15 – In: *The visual Dictionary* [online]. 2014 [cit. 2013-12-16]. Dostupné z: http://www.infovisual.info/02/074_en.html

www16 – In: *Buckmaster Trophy Records* [online]. 2014 [cit. 2013-12-16]. Dostupné z: <http://www.buckmasters.com/definitions-of-a-point.aspx>

www17 – In: *Ústřední hodnotitelská komise trofejí* [online]. 2014 [cit. 2014-1-5]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/21334/Bodove_hodnoty_vyznacnych_trofeji__CIC_.jpg

www18 – Zoltán A., 2014: Hodnotenie trofejí. Lovu zdar!, 1-3:20-30 Dostupné z: http://www.polovnictvo.com/images/upload/Image/2014/sajto/lovu_zdra/jan_marec/jan-mar-trofeje_web.pdf

www19 - Records Program – How to enter an animal in the Records. In: *Pope and young club* [online]. 2014 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: http://www.pope-young.org/records_entry-requirements.asp

www20 - In: *Douglas score information* [online]. 2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.deerstalkers.org.nz/competitions/douglas-score/>

www21 - In: *Douglas score information* [online]. 2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.deerstalkers.org.nz/publications/big-game-trophy-records/>

www22 – Boone and Crockett Club. In: *Minimum entry scores for North American big game* [online]. 2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: http://www.boone-crockett.org/Bgrecords/records_minimums.asp?area=bgRecords&ID=416327E9&se=1&te=1

www23 – Pope and Young Club. In: *Minimum scores by Species*. [online]. 2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: http://www.pope-young.org/minimum-scores_charts.asp

9. Přílohy

9.1. Rowland Ward systém

Požadované minimální hodnoty trofejí a rekordní trofeje podle dvacátého pátého vydání publikace Rowland Ward records. Míry jsou v palcích (v závorkách v cm). Hmotnost sloních klů je uvedena v librách (v závorce v kilogramech). Krokodýlí délka je uvedena ve stopách s metry v závorce (Vach, Hejduková, 2000).

Zvěř	Minimum
Buvolec běločelý	16,000 (40,6)
Buvolec bělořitný	14,000 (35,5)
Buvol	42,000 (106,7)
Lesoň pestrý Chobe	14,000 (35,5)
Lesoň pestrý SA	15,000 (38,0)
Štětkoun jihoafrický	5,500 (14,0)
Krokodýl (délka)	14,000 (4,26)
Dikdik	2,375 (6,0)
Chocholatka modrá	1,750 (4,5)
Chocholatka křovinná	4,500 (11,5)
Chocholatka červená	2,500 (6,5)
Chocholatka žlutohřbetá	4,500 (11,5)
Antilopa losí	35,000 (89,8)
Antilopa losí Livingstoneova	35,000 (89,8)
Slon (nejtěžší kel)	80,000 (36,5)
Daněk evropský	25,250 (64,0)
Přímorožec jihoafrický	40,000 (101,5)
Antilopa srnčí	7,875 (20,0)
Antilopa černouchá	3,000 (7,5)
Antilopa Sharpeova	1,375 (3,5)
Buvolec stepní červený	23,000 (58,5)
Buvolec stepní Lichtensteinův	18,500 (47,0)
Hroch (kel - zub)	29,875 (76,0)
Impala	23,625 (60,0)
Skáloléz skákavý	4,125 (10,5)
Kudu	53,875 (137,0)
Voduška červená (red)	26,000 (66,0)
Voduška červená (kafue)	29,875 (76,0)

Leopard (lebka)	15,375 (39,0)
Lev (lebka)	24,000 (61,0)
Bahnivec horský	6,875 (17,5)
Nyala	27,000 (68,5)
Oribi	5,875 (15,0)
Voduška puku	16,875 (43,0)
Bahnivec	14,000 (35,5)
Nosorožec dvourohý (černý)	24,000 (61,0)
Nosorožec tuponosý (bílý)	28,000 (71,0)
Antilopa koňská	27,000 (68,5)
Antilopa vraná	41,875 (106,5)
Sitatunga	27,125 (69,0)
Antilopa skákavá	14,000 (35,5)
Antilopa travní	4,500 (11,5)
Antilopa pižmová	3,000 (7,5)
Buvolec modrý	15,000 (38,0)
Voduška velká	28,000 (71,0)
Prase bradavičnaté (kly - zuby)	13,000 (33,0)
Pakůň běloocasý	28,500 (72,5)
Pakůň modrý	22,875 (58,0)

(Vach, Hejduková, 2000).

9.2. Metoda Conseil International de la Chasse (CIC)

Bodové limity pro význačné trofeje (podle metodiky bodování CIC)				
&				
Bodové limity pro udělování medailí trofejím jednotlivých druhů zvěře(podle metodiky bodování CIC)				
	medaile			
Druh zvěře	bronzová	stříbrná	zlatá	nejnižší bodová hodnota (v bodech CIC) pro význačnou trofej
Kamzík horský - kamzice	95,00-99,99	100,00-104,99	105+	110
Kamzík horský - kamzík	100,00-104,99	105,00-109,99	110+	
Srnec obecný	105,00-114,99	115,00-129,99	130+	140
Kňour	110,00-114,99	115,00-119,99	120+	125
Daněk skvrnitý	160,00-169,99	170,00-179,99	180+	190
Jelen evropský	170,00-189,99	190,00-209,99	210+	215
Muflon	185,00-194,99	195,00-204,99	205+	225
Sika japonský	225,00-239,99	240,00-254,99	255+	260
Jelenec běloocasý	260,00-279,99	280,00-299,99	300+	300
Sika Dybovského	300,00-349,99	350,00-399,99	400+	400

(www17)

9.3. Metoda Boone and Crockett Club (B&C)

V tabulce je uvedeno minimální vstupní skóre pro všechnu severoamerickou velkou zvěř uznanou Boone and Crockett Club. Trofeje, které splňují the AWARDS minimum avšak ne ALL-Time minimum, budou sepsány v Awards book). Trofeje, které splňují All-time minimum, budou sepsány v obou: Awards book a "Records of North American Big Game (www22)

Kategorie	Ocenění	All - time
black bear	20	21
grizzly bear	23	24
Alaska brown bear	26	28
polar bear*	27	27
jaguar*	14-8/16	14-8/16
cougar	14-8/16	15
Atlantic walrus	95	95
Pacific walrus	100	100
American typical elk	360	375
American non-typical elk	385	385
tule elk	270	285
Roosevelt's elk	275	290
typical mule deer	180	190
non-typical mule deer	215	230
typical Columbia blacktail	125	135
non-typical Columbia blacktail	155	155
typical Sitka blacktail deer	100	108
non-typical Sitka blacktail deer	118	118
typical whitetail deer	160	170
non-typical whitetail deer	185	195
typical Coues' deer	100	110
non-typical Coues' deer	105	120
Canada moose	185	195
Alaska -Yukon moose	210	224
Shiras' moose	140	155
mountain caribou	360	390
woodland caribou	265	295
barren ground caribou	375	400
Central Canada b-g caribou	345	360
Quebec-Labrador caribou	365	375

pronghorn	80	82
bison**	115	115
Rocky Mountain goat	47	500
musk ox	105	105
bighorn sheep	175	180
deset sheep	165	168
Dall's sheep	160	170
Stone's sheep	160	170
* musí být loven v plném souladu se zákonem na ochranu ohrožených druhů a mořských savců, nebo jinými federálními a státními zákony		
** loven pouze ve 48 státech, kde je uznán za lovnou zvěř s dobou lovu.		

([www22](#))

9.4. Safari Club International (S.C.I.)

Požadované minimální hodnoty trofejí a rekordní trofeje jižní Afriky publikované v roce 1996 v Record book of trophy animals. Míry jsou zaokrouhleny na celé palce, hmotnost na libry (Vach, Hejduková, 2000).

Zvěř	Minimum
Buvolec běločelý křovinný	39
Buvolec běločelý bílý	39
Buvolec bělořitný	36
Buvol	100
Lesoň pestrý Cape	31
Lesoň pestrý Chobe	33
Lesoň pestrý Limpopo	33
Štětkoun jihoafrický	11
Gepard africký	Ed*
Dikdik	7
Chocholatka modrá	4
Chocholatka křovinná	11
Chocholatka červená	8
Chocholatka žlutohřbetá	13
Antilopa losí	77
Antilopa losí Livingstoneova	79
Slon (kly)	100
Přímorožec jihoafrický	88
Antilopa srnčí	18
Antilopa černouchá	7
Antilopa Sharpeova	5
Buvolec stepní Lichtensteinův	53
Buvolec stepní červený	62
Hroch (kly - zuby)	50
Hyena skvrnitá	15
Impala	54
Skáloloz skákavý	11
Kudu malý	121
Kudu velký	98
Voduška červená (red)	58
Voduška červená (kafue)	70
Voduška červená (red SA)	58
Leopard (lebka)	14
Lev (lebka)	23

Bahnivec horský	20
Nyala	63
Oribi	13
Voduška puku	46
Bahnivec	34
Nosorožec dvourohý (černý)	56
Nosorožec tuponosý (bílý)	70
Antilopa koňská	68
Antilopa vraná	100
Sitatunga	60
Antilopa skákavá	30
Antilopa skákavá: černá	30
Antilopa skákavá: Kalahari	38
Antilopa skákavá: bílá	28
Antilopa travní	11
Antilopka pižmová	9
Buvolc modrý	40
Voduška velká	70
Prase bradavičnaté (kly - zuby)	30
Pakůň modrý	72
Pakůň běloocasý	70

(Vach, Hejduková, 2000)

9.5. Metoda Thompson B. Temple Systém (TT)

Zvěř	Bronz	Stříbro	Zlato
Jelen axis	120 - 127 7/8	128 - 133 7/8	134 & UP
Daněk evropský	80 - 86 7/8	87 - 93 7/8	94 & UP
Jelen sika	75 - 85 7/8	86 - 91 7/8	92 & UP
Antilopa jelení	50 - 53 7/8	54 - 56 7/8	57 & UP
Muflon	75 - 85 7/8	86 - 93 7/8	94 & UP
Paovce hřivnatá	85 - 95 7/8	96 - 101 7/8	102 & UP
Korsická ovce	80 - 85 7/8	86 - 93 7/8	94 & UP
Koza šrouborohá	75 - 80 4/8	80 5/8 - 86 3/8	86 4/8 & UP
Kozorožec horský	80 - 83 7/8	84 - 87 7/8	88 & UP
Jelen lesní	126 - 133 7/8	134 - 141 7/8	142 & UP
Hawaiská černá ovce	80 - 85 7/8	86 - 93 7/8	94 & UP
Texaská ovce	80 - 85 7/8	86 - 93 7/8	94 & UP
Merino ovce	80 - 99 7/8	100 - 109 7/8	110 & UP
Antilopa nilgau (Nilgau pestrý)	26 - 27 7/8	28 - 29 7/8	30 & UP
Přímorožec šavlorohý	76 - 81 7/8	82 - 83 7/8	84 & UP
Přímorožec Beisa	40 - 49 7/8	50 - 59 7/8	60 & UP
Ruské prase	11 - 15 7/8	16 - 20 7/8	21 & UP
Divoké prase	11 - 15 7/8	16 - 20 7/8	21 & UP
Čtyřrohá ovce	70 - 94 7/8	95 - 119 7/8	120 & UP
Texas slam (Haw, Black, Tx Dall, Corsican & Mouflon)	315 - 343 7/8	344 - 375 7/8	376 & UP
Bighorn Slam (Haw. Black, Tx Dall, Corsican, Mouflon, Catalina, & Merino)	470 - 524 4/8	524 5/8 - 572 3/8	572 4/8 & UP
Cazador Slam (Fallow, Sika, Blackbuck Aoudad, & Axis)	410 - 450 7/8	451 - 478 7/8	479 & UP
Super Exotic Slam *** (See note below)	846 - 921 4/8	921 5/8 - 983 3/8	983 4/8 & UP
Fallow Slam (White, Brown, & Spotted)	240 - 260 7/8	261 - 281 7/8	282 & UP

Sika Slam (Japanese, Formosan, & Manchurian)	225 - 257 7/8	258 - 275 7/8	276 & UP
Safari Slam	Any 16 species recognized by Records of Exotics that meet or exceed minimum score - All Safari Slams are Gold Medal		

(Vach, Hejduková, 2000)

9.6. Metoda Confederation of Hunter's Associations od South Africa (CHASA)

Požadované minimální hodnoty trofejí v roce 1994. Míry jsou zaokrouhleny na 1/16 palce (0,063 cm), hmotnost je zaokrouhlena na 1/4 libry.

Zvěř	Minimum
Buvolec běločelý	16,5
Buvolec bělořitý	14
Buvol	40
Lesoň pestrý Cape	14,5
Lesoň pestrý Chobe	12,375
Štětkoun jihoafrický	6
Krokodýl	29
Dikdik	2,75
Chocholatka modrá	1,75
Chocholatka křovinná	4,75
Chocholatka červená	2,5
Chocholatka žlutohřbetá	5
Antilopa losí	28
Slon (kly)	50
Daněk evropský	53,5
Přímorožec jihoafrický	40
Antilopa srnčí	7,5
Antilopa černouchá	3
Antilopa Sharpeova	1,5
Buvolec stepní Lichtensteinův	19,5
Buvolec stepní červený	23
Hroch (kly - zuby)	26
Impala	23,5
Impala černočelá	21
Skáloloz skákavý	4,25
Kudu	50
Voduška červená (red)	25
Voduška červená (kafue)	30
Voduška červená (red SA)	27
Leopard (lebka)	15
Lev (lebka)	23
Bahnivec horský	8,5
Nyala	25

Oribi	5,5
Voduška puku	17
Bahnivec	14
Nosorožec dvourohý (černý)	20
Nosorožec tuponosý (bílý)	26
Antilopa koňská	26
Antilopa vraná	40
Sitatunga	25
Antilopa skákavá	13,5
Antilopa travní	4,5
Antilopka pižmová	3
Buvolec modrý	14,5
Voduška velká	28
Prase bradavičnaté (kly - zuby)	13,5
Pakuň modrý	25
Pakuň běloocasý	28

(Vach, Hejduková, 2000)

9.7. Douglasova metoda – Douglas Score Systém (DSS)

Druh	Minimální skóre
Red	300
Wapiti	380
Fallow	200
Whitetail	120
Sika	170
Sambar	200
Rusa	160
Goat	100 nebo více než 30 palců v rozpětí
Chamois	27 nebo více než 10 palců dlouhé
Tahr	40 nebo více než 13 palců dlouhé
Pig Tusks (vytažené)	28 nebo více než 7 1/2 palce dlouhé
Pig Tusks (nevytažené)	20 nebo více než 3 palce dlouhé
Sheep	70

([www21](#))

9.8. Metoda Burkett Trophy Game Records of the World (B.T.G.R.W.)

		GOLD	SILVER	BRONZE
ANTELOPE	Addax	270.0+	250.0 - 269.9	249.9 and lower
ANTELOPE	Blackbuck	220.0+	208.0 - 219.9	207.9 and lower
ANTELOPE	Blesbok	160.0+	140.0 - 159.9	139.9 and lower
ANTELOPE	Blesbok (White)	160.0+	140.0 - 159.9	139.9 and lower
ANTELOPE	Bongo	250.0+	235.0 - 249.9	234.9 and lower
ANTELOPE	Bontebok	160.0+	145.0 - 159.9	144.9 and lower
ANTELOPE	Bushbuck	130.0+	120.0 - 129.9	119.9 and lower
ANTELOPE	Bushbuck (Chobi)	150.0+	125.0 - 149.9	124.9 and lower
ANTELOPE	Bushbuck (Harnessed)	110.0+	100.0 - 109.9	99.9 and lower
ANTELOPE	Bushbuck (Limpopo)	150.0+	125.0 - 149.9	124.9 and lower
ANTELOPE	Bushbuck (Masai)	140.0+	125.0 - 139.9	124.9 and lower
ANTELOPE	Dikdik (Guenthers)	35.0+	25.0 - 34.9	24.9 and lower
ANTELOPE	Duiker	45.0+	35.0 - 44.9	34.9 and lower
ANTELOPE	Duiker (Gray)	45.0+	35.0 - 44.9	34.9 and lower
ANTELOPE	Duiker (Red)	48.0+	35.0 - 47.9	34.9 and lower
ANTELOPE	Eland	315.0+	300.0 - 314.9	299.9 and lower
ANTELOPE	Eland (Cape)	270.0+	260.0 - 269.9	259.9 and lower
ANTELOPE	Eland (Lord Derbys)	435.0+	400.0 - 434.9	399.9 and lower
ANTELOPE	Gazelle (Dama)	150.0+	135.0 - 149.9	134.9 and lower
ANTELOPE	Gazelle (Goitered)	135.0+	125.0 - 134.9	124.9 and lower
ANTELOPE	Gazelle (Grant's)	200.0+	190.0 - 199.9	189.9 and lower
ANTELOPE	Gazelle (Indian)	100.0+	90.0 - 99.9	89.9 and lower
ANTELOPE	Gazelle (Persian)	135.0+	125.0 - 134.9	124.9 and lower
ANTELOPE	Gazelle (Soemmering)	140.0+	130.0 - 139.9	129.9 and lower
ANTELOPE	Gazelle (Thomson's)	135.0+	125.0 - 134.9	124.9 and lower
ANTELOPE	Gerenuk	160.0+	145.0 - 159.9	144.9 and lower
ANTELOPE	Grysbok (Cape)	35.0+	30.0 - 34.9	29.9 and lower
ANTELOPE	Grysbok (Sharpe's)	30.0+	25.0 - 29.9	24.9 and lower
ANTELOPE	Hartebeest (Cokes)	190.0+	175.0 - 189.9	174.9 and lower
ANTELOPE	Hartebeest (Lelwel)	230.0+	220.0 - 229.9	219.9 and lower
ANTELOPE	Hartebeest (Lichtenstein's)	210.0+	180.0 - 209.9	179.9 and lower
ANTELOPE	Hartebeest (Red)	245.0+	190.0 - 244.9	189.9 and lower
ANTELOPE	Impala	200.0+	180.0 - 199.9	179.9 and lower
ANTELOPE	Klipspringer	45.0+	40.0 - 44.9	39.9 and lower
ANTELOPE	Kob	200.0+	180.0 - 199.9	179.9 and lower
ANTELOPE	Kob (Bufons)	150.0+	140.0 - 149.9	139.9 and lower
ANTELOPE	Kob (White Eared)	180.0+	170.0 - 179.9	169.9 and lower
ANTELOPE	Kudu (Greater)	390.0+	375.0 - 389.9	374.9 and lower
ANTELOPE	Kudu (Hybrid)	390.0+	375.0 - 389.9	374.9 and lower

		GOLD	SILVER	BRONZE
ANTELOPE	Kudu (Lesser)	235.0+	225.0 - 234.9	224.9 and lower
ANTELOPE	Lechwe (Black)	250.0+	230.0 - 249.9	229.9 and lower
ANTELOPE	Lechwe (Kafue)	250.0+	235.0 - 249.9	234.9 and lower
ANTELOPE	Lechwe (Nile)	220.0+	210.0 - 219.9	209.9 and lower
ANTELOPE	Lechwe (Red)	250.0+	235.0 - 249.9	234.9 and lower
ANTELOPE	Nilgai	140.0+	130.0 - 139.9	129.9 and lower
ANTELOPE	Nyala	220.0+	210.0 - 219.9	209.9 and lower
ANTELOPE	Oribi	40.0+	35.0 - 39.9	34.9 and lower
ANTELOPE	Oryx (Arabian)	160.0+	150.0 - 159.9	149.9 and lower
ANTELOPE	Oryx (Beisa)	220.0+	205.0 - 219.9	204.9 and lower
ANTELOPE	Oryx (Fringe Eared)	200.0+	190.0 - 199.9	189.9 and lower
ANTELOPE	Oryx (Gemsbok)	270.0+	250.0 - 269.9	249.9 and lower
ANTELOPE	Oryx (Hybrid)	260.0+	245.0 - 259.9	244.9 and lower
ANTELOPE	Oryx (Scimitar Horned)	290.0+	275.0 - 289.9	274.9 and lower
ANTELOPE	Pronghorn	185.0+	170.0 - 184.9	169.9 and lower
ANTELOPE	Puku	185.0+	175.0 - 184.9	174.9 and lower
ANTELOPE	Reedbuck (Bohor)	130.0+	115.0 - 129.9	114.9 and lower
ANTELOPE	Reedbuck (Common/Southern)	145.0+	125.0 - 144.9	124.9 and lower
ANTELOPE	Reedbuck (Mountain)	124.0+	90.0 - 123.9	89.9 and lower
ANTELOPE	Rhebok (Vaal)	70.0+	60.0 - 69.9	59.9 and lower
ANTELOPE	Roan	260.0+	235.0 - 259.9	234.9 and lower
ANTELOPE	Roan (Western)	260.0+	235.0 - 259.9	234.9 and lower
ANTELOPE	Sable	340.0+	325.0 - 339.9	324.9 and lower
ANTELOPE	Saiga	115.0+	100.0 - 114.9	99.9 and lower
ANTELOPE	Sitatunga	235.0+	215.0 - 234.9	214.9 and lower
ANTELOPE	Sitatunga (Zambezi)	225.0+	215.0 - 224.9	214.9 and lower
ANTELOPE	Springbok	140.0+	125.0 - 139.9	124.9 and lower
ANTELOPE	Steenbok	46.0+	36.0 - 45.9	35.9 and lower
ANTELOPE	Suni	45.0+	40.0 - 44.9	39.9 and lower
ANTELOPE	Tiang	200.0+	190.0 - 199.9	189.9 and lower
ANTELOPE	Topi	210.0+	205.0 - 209.9	204.9 and lower
ANTELOPE	Tsessebe	175.0+	170.0 - 174.9	169.9 and lower
ANTELOPE	Waterbuck (Common)	260.0+	245.0 - 259.9	244.9 and lower
ANTELOPE	Waterbuck (Defassa)	225.0+	215.0 - 224.9	214.9 and lower
ANTELOPE	Waterbuck (Sing Sing)	230.0+	220.0 - 229.9	219.9 and lower
ANTELOPE	Wildebeest (Black)	280.0+	245.0 - 279.9	244.9 and lower
ANTELOPE	Wildebeest (Blue)	235.0+	220.0 - 234.9	219.9 and lower
ANTELOPE	Wildebeest (White Bearded)	235.0+	220.0 - 234.9	219.9 and lower
BISON	Bison	285.0+	260.0 - 284.9	259.9 and lower

		GOLD	SILVER	BRONZE
BISON	Bison (White)	285.0+	280.0 - 284.9	259.9 and lower
DEER	Axis	330.0+	310.0 - 329.9	309.9 and lower
DEER	Barasingha	400.0+	375.0 - 399.9	374.9 and lower
DEER	Blacktail	270.0+	200.0 - 269.9	199.9 and lower
DEER	Blacktail (Sitka)	180.0+	150.0 - 159.9	149.9 and lower
DEER	Brocket (Brown)	45.0+	40.0 - 44.9	39.9 and lower
DEER	Brocket (Red)	45.0+	40.0 - 44.9	39.9 and lower
DEER	Caribou (Arctic)	700.0+	600.0 - 699.9	599.9 and lower
DEER	Caribou (Barren Ground)	1000.0+	850.0 - 999.9	849.9 and lower
DEER	Caribou (Central Barren Ground)	1000.0+	850.0 - 999.9	849.9 and lower
DEER	Caribou (Mountain)	1100.0+	875.0 - 1099.9	874.9 and lower
DEER	Caribou (Quebec-Labrador)	1000.0+	850.0 - 999.9	849.9 and lower
DEER	Caribou (Woodland)	700.0+	600.0 - 699.9	599.9 and lower
DEER	Eld's Deer	400.0+	375.0 - 399.9	374.9 and lower
DEER	Elk (Red Deer Cross)	800.0+	700.0 - 799.9	699.9 and lower
DEER	Elk (Rocky Mountain)	750.0+	625.0 - 749.9	624.9 and lower
DEER	Elk (South Pacific)	750.0+	625.0 - 749.9	624.9 and lower
DEER	Elk (White)	725.0	625.0 - 724.9	624.9 and lower
DEER	Fallow	415.0+	375.0 - 414.9	374.9 and lower
DEER	Fallow (Canadian)	415.0+	375.0 - 414.9	374.9 and lower
DEER	Fallow (European)	415.0+	375.0 - 414.9	374.9 and lower
DEER	Fallow (South Pacific)	415.0+	375.0 - 414.9	374.9 and lower
DEER	Hog Deer	130.0+	100.0 - 129.9	99.9 and lower
DEER	Maral Stag	565.0+	490.0 - 564.9	489.9 and lower
DEER	Marsh Deer	390.0+	375.0 - 389.9	374.9 and lower
DEER	Moose (Alaskan)	800.0+	700.0 - 799.9	699.9 and lower
DEER	Moose (Canadian)	700.0+	600.0 - 699.9	599.9 and lower
DEER	Moose (Shiras)	650.0+	500.0 - 649.9	499.9 and lower
DEER	Mule Deer (Desert)	370.0+	335.0 - 369.9	334.9 and lower
DEER	Mule Deer (Hybrid Whitetail)	360.0+	325.0 - 359.9	324.9 and lower
DEER	Mule Deer (Mexico Desert)	380.0+	350.0 - 379.9	349.9 and lower
DEER	Mule Deer (Rocky Mountain)	425.0+	370.0 - 424.9	369.9 and lower
DEER	Muntjac (Black-footed)	75.0+	70.0 - 74.9	69.9 and lower
DEER	Muntjac (Indian)	65.0+	50.0 - 64.9	49.9 and lower
DEER	Muntjac (Reeve's)	50.0+	40.0 - 49.9	39.9 and lower
DEER	Pere' David's	540.0+	500.0 - 539.9	499.9 and lower
DEER	Red Deer	565.0+	490.0 - 564.9	489.9 and lower
DEER	Red Deer (South Pacific)	565.0+	490.0 - 564.9	489.9 and lower
DEER	Red Deer (White)	565.0+	490.0 - 564.9	489.9 and lower

		GOLD	SILVER	BRONZE
DEER	Reindeer	850.0+	700.0 - 849.9	699.9 and lower
DEER	Roe Deer	130.0+	120.0 - 129.9	119.9 and lower
DEER	Rusa	350.0+	300.0 - 349.9	299.9 and lower
DEER	Rusa (South Pacific)	350.0+	300.0 - 349.9	299.9 and lower
DEER	Sambar	320.0+	250.0 - 319.9	249.9 and lower
DEER	Sambar (South Pacific)	320.0+	250.0 - 319.9	249.9 and lower
DEER	Sika (Asian)	230.0+	200.0 - 229.9	199.9 and lower
DEER	Sika (Dybowski)	280.0+	230.0 - 279.9	229.9 and lower
DEER	Sika (South Pacific)	280.0+	230.0 - 279.9	229.9 and lower
DEER	Silk	400.0+	350.0 - 399.9	349.9 and lower
DEER	Water Deer	40.0+	30.0 - 39.9	29.9 and lower
DEER	White-lipped	523.3+		
DEER	Whitetail (Canadian)	360.0+	310.0 - 359.9	309.9 and lower
DEER	Whitetail (Carmen Mt.)	200.0+	180.0 - 199.9	179.9 and lower
DEER	Whitetail (Coues)	200.0+	180.0 - 199.9	179.9 and lower
DEER	Whitetail (Gulf Coast)	370.0+	350.0 - 369.9	349.9 and lower
DEER	Whitetail (McIlhenny)	235.0+	215.0 - 234.9	214.9 and lower
DEER	Whitetail (Mexico)	360.0+	325.0 - 359.9	324.9 and lower
DEER	Whitetail (North Texas)	315.0+	280.0 - 314.9	279.9 and lower
DEER	Whitetail (Northeastern)	360.0+	325.0 - 359.9	324.9 and lower
DEER	Whitetail (Northwestern)	360.0+	325.0 - 359.9	324.9 and lower
DEER	Whitetail (South Texas)	360.0+	325.0 - 359.9	324.9 and lower
DEER	Whitetail (Southeastern)	360.0	325.0 - 359.9	324.9 and lower
GOATS	Catalina	295.0+	270.0 - 294.9	269.9 and lower
GOATS	Chamois	95.0+	80.0 - 94.9	79.9 and lower
GOATS	Chamois (South Pacific)	95.0+	80.0 - 94.9	79.9 and lower
GOATS	Feral	300.0+	250.0 - 299.9	249.9 and lower
GOATS	Feral (South Pacific)	300.0+	250.0 - 299.9	249.9 and lower
GOATS	Ibex (Alpine)	350.0+	300.0 - 349.9	299.9 and lower
GOATS	Ibex (Becite)	275.0+	250.0 - 274.9	249.9 and lower
GOATS	Ibex (Hybrid)	315.0+	290.0 - 314.9	289.9 and lower
GOATS	Ibex (Nubian)	330.0+	300.0 - 329.9	299.9 and lower
GOATS	Ibex (Persian)	325.0+	295.0 - 324.9	294.9 and lower
GOATS	Ibex (Siberian)	380.0+	300.0 - 379.9	299.9 and lower
GOATS	Ibex (Southeastern)	230.0+	200.0 - 229.9	199.9 and lower
GOATS	Ibex (Spanish)	300.0+	270.0 - 299.9	269.9 and lower
GOATS	Markhor	300.0+	265.0 - 299.9	264.9 and lower
GOATS	Mountain Goat (American)	115.0+	100.0 - 114.9	99.9 and lower
GOATS	Tahr	180.0+	165.0 - 179.9	164.9 and lower

		GOLD	SILVER	BRONZE
GOATS	Tahr (South Pacific)	180.0+	185.0 - 179.9	164.9 and lower
GOATS	Tur (Western)	320.0+	300.0 - 319.9	299.9 and lower
NON-ADORNED	Alligator	75.0+	60.0 - 74.9	59.9 and lower
NON-ADORNED	Baboon	30.0+	25.0 - 29.9	24.9 and lower
NON-ADORNED	Bear (Alaskan Black)	45.0+	30.0 - 44.9	29.9 and lower
NON-ADORNED	Bear (Alaskan Brown)	60.0+	50.0 - 59.9	49.9 and lower
NON-ADORNED	Bear (Canadian Black)	50.0+	45.0 - 49.9	44.9 and lower
NON-ADORNED	Bear (Eurasian Brown)	55.0+	45.0 - 54.9	44.9 and lower
NON-ADORNED	Bear (Grizzly)	55.0+	50.0 - 54.9	49.9 and lower
NON-ADORNED	Bear (Kodiak)	50.0+	40.0 - 49.9	39.9 and lower
NON-ADORNED	Bear (Lower 48 Black)	50.0+	45.0 - 49.9	44.9 and lower
NON-ADORNED	Bear (Polar)	50.0+	45.0 - 49.9	44.9 and lower
NON-ADORNED	Bobcat	23.0+	21.0 - 22.9	20.9 and lower
NON-ADORNED	Bearded Pig	120.0+	100.0 - 119.9	99.9 and lower
NON-ADORNED	Bushpig (African)	90.0+	80.0 - 89.9	79.9 and lower
NON-ADORNED	Capybara	25.0+	15.0 - 24.9	14.9 and lower
NON-ADORNED	Caracal (South African)	22.0+	20.0 - 21.9	19.9 and lower
NON-ADORNED	Civet	20.0+	15.0 - 19.9	14.9 and lower
NON-ADORNED	Coyote	25.0+	20.0 - 24.9	19.9 and lower
NON-ADORNED	Crocodile (African)	65.0+	40.0 - 64.9	39.9 and lower
NON-ADORNED	Elephant (African)	55.0+	40.0 - 54.9	39.9 and lower
NON-ADORNED	Fox (Gray)	18.0+	15.0 - 17.9	14.9 and lower
NON-ADORNED	Genet	15.0+	12.0 - 14.9	11.9 and lower
NON-ADORNED	Giraffe	85.0+	75.0 - 84.9	74.9 and lower
NON-ADORNED	Hippopotamus	340.0+	300.0 - 339.9	299.9 and lower
NON-ADORNED	Hyaena (Spotted)	45.0+	40.0 - 44.9	39.9 and lower
NON-ADORNED	Hyaena (Striped)	45.0+	30.0 - 44.9	29.9 and lower
NON-ADORNED	Jackal	30.0+	25.0 - 29.9	24.9 and lower
NON-ADORNED	Jackal (Indian)	30.0+	25.0 - 29.9	24.9 and lower
NON-ADORNED	Javelina	60.0+	50.0 - 59.9	49.9 and lower
NON-ADORNED	Leopard	40.0+	30.0 - 39.9	29.9 and lower
NON-ADORNED	Lion (African)	55.0+	40.0 - 54.9	39.9 and lower
NON-ADORNED	Lion (Mountain)	35.0+	30.0 - 34.9	29.9 and lower
NON-ADORNED	Lynx (Canadian)	20.0+	15.0 - 19.9	14.9 and lower
NON-ADORNED	Monkey (Grivet)	15.0+	10.0 - 14.9	9.9 and lower
NON-ADORNED	Monkey (Vervet)	15.0+	10.0 - 14.9	9.9 and lower
NON-ADORNED	Puma	35.0+	30.0 - 34.9	29.9 and lower
NON-ADORNED	Rhinoceros (Black)	270.0+	255.0 - 269.9	254.9 and lower
NON-ADORNED	Rhinoceros (Square Mouthed)	395.0+	375.0 - 394.9	374.9 and lower

		GOLD	SILVER	BRONZE
NON-ADORNED	Serval	20.0+	15.0 - 19.9	14.9 and lower
NON-ADORNED	Warthog	155.0+	135.0 - 154.9	134.9 and lower
NON-ADORNED	Wild Boar	120.0+	100.0 - 119.9	99.9 and lower
NON-ADORNED	Wild Boar (South Pacific)	120.0+	100.0 - 119.9	99.9 and lower
NON-ADORNED	Wildcat (African)	20.0+	15.0 - 19.9	14.9 and lower
NON-ADORNED	Wolf (Gray)	40.0+	35.0 - 39.9	34.9 and lower
NON-ADORNED	Wolverine	25.0+	20.0 - 24.9	19.9 and lower
NON-ADORNED	Zebra	75.0+	70.0 - 74.9	69.9 and lower
SHEEP	Aoudad	340.0+	310.0 - 339.9	309.9 and lower
SHEEP	Arapawa	300.0+	285.0 - 299.9	284.9 and lower
SHEEP	Argali	560.0+	545.0 - 559.9	544.9 and lower
SHEEP	Big Horn	450.0+	420.0 - 449.9	419.9 and lower
SHEEP	Big Horn (Desert)	385.0+	370.0 - 384.9	369.9 and lower
SHEEP	Corsican	340.0+	300.0 - 339.9	299.9 and lower
SHEEP	Corsican (Black)	340.0+	300.0 - 339.9	299.9 and lower
SHEEP	Corsican (White)	340.0+	300.0 - 339.9	299.9 and lower
SHEEP	Dall	350.0+	335.0 - 349.9	334.9 and lower
SHEEP	Feral	360.0+	345.0 - 359.9	344.9 and lower
SHEEP	Feral (South Pacific)	360.0+	345.0 - 359.9	344.9 and lower
SHEEP	Four Horn	425.0+	390.0 - 424.9	389.9 and lower
SHEEP	Karakul	290.0+	275.0 - 289.9	274.9 and lower
SHEEP	Marco Polo	440.0+	410.0 - 439.9	409.9 and lower
SHEEP	Mouflon	320.0+	290.0 - 319.9	289.9 and lower
SHEEP	Mouflon (Armenian)	300.0+	275.0 - 299.9	274.9 and lower
SHEEP	Painted Desert	290.0+	275.0 - 289.9	274.9 and lower
SHEEP	Red	325.0+	300.0 - 324.9	299.9 and lower
SHEEP	Stone	390.0+	360.0 - 389.9	359.9 and lower
SHEEP	Stumberg	370.0+	350.0 - 369.9	349.9 and lower
SHEEP	Urial (Afghan)	310.0+	290.0 - 309.9	289.9 and lower
SHEEP	Urial (Trans-Caspian)	310.0+	290.0 - 309.9	289.9 and lower
TURKEY	Eastern	35.0+	25.0 - 34.9	24.9 and lower
TURKEY	Merriam's	35.0+	25.0 - 34.9	24.9 and lower
TURKEY	Osoeola	35.0+	25.0 - 34.9	24.9 and lower
TURKEY	Rio Grande	35.0+	25.0 - 34.9	24.9 and lower
WILD CATTLE	Banteng (South Pacific)	260.0+	225.0 - 259.9	224.9 and lower
WILD CATTLE	Buffalo (Cape)	420.0+	390.0 - 419.9	389.9 and lower
WILD CATTLE	Buffalo (South Pacific Water)	430.0+	400.0 - 429.9	399.9 and lower
WILD CATTLE	Buffalo (Water)	350.0+	330.0 - 349.9	329.9 and lower
WILD CATTLE	Buffalypso	330.0+	310.0 - 329.9	309.9 and lower

		GOLD	SILVER	BRONZE
WILD CATTLE	Gaur	360.0+	345.0 - 359.9	344.9 and lower
WILD CATTLE	Gayal	360.0+	345.0 - 359.9	344.9 and lower
WILD CATTLE	Longhorn	340.0+	300.0 - 339.9	299.9 and lower
WILD CATTLE	Musk Oxen	320.0+	260.0 - 319.9	259.9 and lower
WILD CATTLE	Watusi	400.0+	380.0 - 399.9	379.9 and lower
WILD CATTLE	Wisent	270.0+	255.0 - 269.9	254.9 and lower
WILD CATTLE	Yak	300.0+	280.0 - 299.9	279.9 and lower
WILD CATTLE	Zebu (Miniature)	181.0+	120.0 - 180.9	119.9 and lower

([www4](#))

9.9. Metoda Pope&Young Club

Druh	Minimální skóre
Alaska Brown Bear	20
Black Bear	18
Grizzly Bear	19
Polar Bear	20
Bison	100
Barren Ground Caribou	325
Central Canada Barren Ground Caribou	300
Mountain Caribou	300
Quebec-Labrador Caribou	300
Woodland Caribou	220
Cougar	13 8/16
Columbian Blacktail Deer (Typical)	95
Columbian Blacktail Deer (Non-Typical)	115 (110)
Sitka Blacktail Deer	75
Coues' Deer (Typical)	70
Coues' Deer (Non-Typical)	80 (5)
Mule Deer (Typical)	145
Mule Deer (Non-Typical)	170 (12 4/8)
Whitetail Deer (Typical)	125
Whitetail Deer (Non-Typical)	155 (15)
Roosevelt's (Olympic) Elk	225
Tule Elk	225
American Elk (Typical)	260
American Elk (Non-Typical)	300 (20)
Alaska -Yukon Moose	170
Canada Moose	135
Shiras' Moose	125
Muskox	90
Pronghorn Antelope	67
Rocky Mountain Goat	40
Bighorn Sheep	140
Dall's Sheep	120
Desert Bighorn Shhep	120
Stone's Sheep	120

([www23](#))

10. Loga metod

CIC

B&C

B.T.G.R.W.

Pope and Young

Buckmasters

Rowland Ward

SCI

TT

CHASA

Douglas score systém

(www18)